Catullus

Ex rec. Lachmann

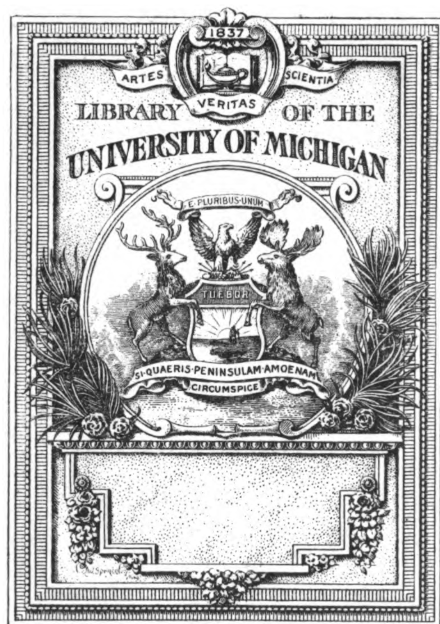
1837
ARTES
SCIENTIA
VERITAS
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
E PLURIBUS UNUM
TUEBOR
SI QUAERIS PENINSULAM AMOENAM
CIRCUMSPICE

Q. VALERII CATULLI

VERONENSIS

LIBER

EX RECENSIONE

CAROLI LACHMANNI.

EDITIO TERTIA.

BEROLINI

TYPIS ET IMPENSIS GE. REIMERI

A. 1874.

Ad patriam venio longis a finibus exul.
  Causa mei reditus compatriota fuit,
Scilicet a calamis, tribuit cui Francia nomen,
  Quique notat turbae praetereuntis iter.
Quo licet ingenio vestrum celebrate Catullum,
  Cuius sub modio clausa papyrus erat.

Q. CATULLI

VERONENSIS

LIBER.

Quoi dono lepidum novum libellum
Arido modo pumice expolitum?
Corneli, tibi: namque tu solebas
Meas esse aliquid putare nugas
Iam tum cum ausus es unus Italorum
Omne aevum tribus explicare chartis
Doctis, Iuppiter, et laboriosis.
Quare habe tibi quicquid hoc libelli
Qualecunque quidem
 patrona virgo,
Plus uno maneat perenne saeclo.

Codices *D* et *L* (h. e. Caroli Dati et Laur. Santenii), cum quorum alterutro ceteri non interpolati ubique consentiunt, hac editione totos exhibemus. quas emendationes nullo auctore indicato recepimus, eae Italis saeculi xv debentur.

1, 1. Q. Catulli *Riccardianus* (*pl.* 50. *ord.* 4. *cod.* 28), Q. Catuli *D*, Catulli *L cum Parisino regio* 7989 *et Laurentiano a.* 1457 (*pl.* 33, 12). Q. *dicitur Plinio h. n.* 37, 6. C. *Appuleio apolog. p.* 279 *Elm. et Hieronymo in chron. n.* 1930. Valerius Catullus *Suetonio Iul.* 73, *Porphyrioni ad Horatii serm.* 1, 10, 19 *et commentatori Cruquiano p.* 398. Veronensis] *conf. interpr. Vergil. Veron. ecl.* 6, 1. *Non.* 15, 28 *p.* 546 *et Priscian. p.* 546 *P.* liber incipit *DL.* 2. Qui *D et Guilelmus Pastrengicus de originibus rerum p.* 88 *v.*, Cui *L et exemplaria Ausonii praef. ad Pacatum et praef. griphi.* 3. Arido *vel* Arrido *libri, itaque interpr. Vergilii Veron. ecl.* 6, 1, *Terentianus Maurus v.* 2563, *Marius Victorinus p.* 2596 *et Isidorus orig.* 6, 12. *at Servius ad Aen.* 12, 587 '*Pumicem autem iste masculino genere posuit, et hunc sequimur: nam et Plautus ita dixit: licet Catullus dixerit feminino.*' *hinc Itali* Arida, *itaque Atilius Fortun. Putschii p.* 2676. arrida *Pastrengicus.* punice *D*, Punicae *Pastrengicus.* 4. 5. *conf. Plinium praef. nat. hist.* 6. tum] tamen *DL.* es] est *DL.* 9. tibi habe *DL.* libelli] mei *Parisinus et Laurentianus.* 11. quidem *D:* quod *L.* 13. peremne *D.*

Passer, deliciae meae puellae,
Quicum ludere, quem in sinu tenere,
Quoi primum digitum dare adpetenti
Et acris solet incitare morsus,
Cum desiderio meo nitenti
Carum nescio quid libet iocari
Et solaciolum sui doloris,
Credo ut cum gravis acquiescet ardor;
Tecum ludere sicut ipsa possem
Et tristis animi levare curas!

Tam gratum est mihi quam ferunt puellae
Pernici aureolum fuisse malum,
Quod zonam soluit diu ligatam.

Lugete, o Veneres Cupidinesque,
Et quantum est hominum venustiorum.
Passer mortuus est meae puellae,
2 Passer, deliciae meae puellae,
Quem plus illa oculis suis amabat:
Nam mellitus erat suamque norat
Ipsa tam bene quam puella matrem,
Nec sese a gremio illius movebat,
Sed circumsiliens modo huc modo illuc
Ad solam dominam usque pipilabat.
Qui nunc it per iter tenebricosum
Illuc, unde negant redire quenquam.
At vobis male sit, malae tenebrae
Orci, quae omnia bella devoratis:
Tam bellum mihi passerem abstulistis.

1, 14. *Atilius Fortunatianus p.* 2698 *P. Censorinus qui dicitur p.* 97 *Iahnii.* 16. Qui *D*, Cui *L.* ac petenti *L*, ac appetenti *D.* 18. mei *D.* 20. In *Itali: sed. v.* 20, 17. 21. uti gravis *Schraderus.* acquiescat *Itali.* 22. Et tecum *L.* luderem *D.* 23. '*Post hoc carmen in codice antiquissimo et manu scripto ingens sequitur fragmentum*' *Alexander Guarinus.* '*In v. c. spatium est hic longum, post quod sequitur* Tam gratum mihi' *Perreius.* 27. ligatam *DL et Priscianus p.* 546 *P.:* negatam *Laurentianus.*

2, 1. *om L, Parisinus, Laurentianus.* 4. Ipsam *D.* 5. se *L.* 7. piplabat *L.* 8. pariter *L.* tenebrosum *DL.* 9. Illuc *Seneca in apocolocyntosi p.* 856: Illud *DL.*

O factum male! io miselle passer,
Tua nunc opera meae puellae
Flendo turgiduli rubent ocelli.

Phaselus ille, quem videtis, hospites,
Ait fuisse navium celerrimus,
Neque ullius natantis impetum trabis
Nequisse praeterire, sive palmulis
Opus foret volare sive linteo.
Et hoc negat minacis Adriatici
Negare litus insulasve Cycladas
Rhodumque nobilem horridamque Thraciam
Propontida trucemve Ponticum sinum,
Ubi iste post phaselus antea fuit
Comata silva: nam Cytorio in iugo
Loquente saepe sibilum edidit coma.
Amastri Pontica et Cytore buxifer,
Tibi haec fuisse et esse cognitissima
Ait phaselus: ultima ex origine
3 Tuo stetisse dicit in cacumine,
Tuo imbuisse palmulas in aequore,
Et inde tot per impotentia freta
Herum tulisse, laeva sive dextera
Vagaret aura, sive utrunque Iuppiter
Simul secundus incidisset in pedem;
Neque ulla vota litoralibus deis
Sibi esse facta, cum veniret a marei
Novissime hunc ad usque limpidum lacum.
Sed haec prius fuere: nunc recondita

2, 13. Bonum factum *DL.* o (proh *Baptista Guarinus*) miselle passer *vel* passer o miselle *Itali:* bonus ille passer *DL.* 14. mea *schol. Iuvenal.* 6, 8. *p.* 598 *Cram.* 16. ille *DL*, *Marius Victorinus p.* 2571 *P.*, *Augustinus de musica* 5, 6 (11). 8 (16), *schol. Lucani* 5, 518: iste *Censorinus de metr. p.* 94 *Iahn.* 17. Aiunt *DL.* celerrimum *DL.* 18. illius *DL.* trabis] tardis *DL*, ratis *corr Paris.* 19. Neque esse *DL.* sine *DL.* 20. sine *DL.* 21. mina ei *D*, ei minas *L.* 23. Rhodiumque *D.* tractam *D.* 25. post *om L.* 26. cytherio *D*, citeorio *L.* 28 cytheri *DL.* 29. cognotissima *DL.*

3, 2. Tuas *DL.* 5. Vocaret *D*, Vocare *L: correxi.* cura *DL.* 7. literalibus *D.* diis *DL.* 8. amaret *DL.*

Senet quiete seque dedicat tibi,
Gemelle Castor et gemelle Castoris.

Vivamus, mea Lesbia, atque amemus,
Rumoresque senum severiorum
Omnes unius aestimemus assis.
Soles occidere et redire possunt:
Nobis, cum semel occidit brevis lux,
Nox est perpetua una dormienda.
Da mi basia mille, deinde centum,
Dein mille altera, dein secunda centum,
Deinde usque altera mille, deinde centum.
Dein, cum milia multa fecerimus,
Conturbabimus illa, ne sciamus,
Aut nequis malus invidere possit,
Cum tantum sciat esse basiorum.

Flavi, delicias tuas Catullo,
Nei sint inlepidae atque inelegantes,
Velles dicere, nec tacere posses.
Verum nescio quid febriculosi
Scorti diligis: hoc pudet fateri.
4 Nam te non viduas iacere noctes
Nequicquam tacitum cubile clamat
Sertis ac Syrio fragrans olivo,
Pulvinusque peraeque et hic et ille
Attritus, tremulique quassa lecti
Argutatio inambulatioque.

3, 11. Senet quiete *L et Charisius p.* 223 (*sed codex habet* st̄ quiete), *Diomedes p.* 335, *Priscianus* 9, *p.* 869 *P.*: Sonet quietem *D.* dicebat *vel* dicebant *codices Diomedis* 2. castor *D et codices Diomedis:* castrum *pr L*, castorum *corr L.* Castor et gemelle *om codex Charisii.* 15. extimemus *D.* 19. mihi *L.* 20. Deinde mille *L*, Deinde me *D*, Deinde mi *Parisinus*, *Laurentianus*, *Riccardianus.* dein *Puccius:* deinde *L*, da *D et plerique omnes.* 22. Deinde *DL.* multa milia *L.* 23. Conturbavimus *DL.* 27. Ne *DL.*

4, 3. Sertisque *D.* ac Syrio] asyrio *L*, a syrio *Laurentianus*, assyrio *Riccardianus et Parisinus*, assyrioque *D.* fragrans *D:* clamans *L*, flagrans *margo L.* 4. ille *D*: illo *L.* 5. cassa *D.*

Nam nil stupra valet, nihil, tacere.
Cur? non tam latera ecfututa pandas,
Nei tu quid facias ineptiarum.
Quare, quicquid habes boni malique,
Dic nobis. volo te ac tuos amores
Ad caelum lepido vocare versu.

Quaeris, quot mihi basiationes
Tuae, Lesbia, sint satis superque.
Quam magnus numerus Libyssae arenae
Laserpiciferis iacet Cyrenis,
Oraclum Iovis inter aestuosi
Et Batti veteris sacrum sepulcrum,
Aut quam sidera multa, cum tacet nox,
Furtivos hominum vident amores,
Tam te basia multa basiare
Vesano satis et super Catullo est,
Quae nec pernumerare curiosi
Possint nec mala fascinare lingua.

Miser Catulle, desinas ineptire,
Et quod vides perisse perditum ducas.
Fulsere quondam candidi tibi soles,
Cum ventitabas quo puella ducebat
Amata nobis quantum amabitur nulla.
Ibi illa multa tum iocosa fiebant,
Quae tu volebas nec puella nolebat.
Fulsere vere candidi tibi soles.
Nunc iam illa non vult: tu quoque impote . . . . . .
Nec quae fugit sectare, nec miser vive,
Sed obstinata mente perfer, obdura.

4, 7. in ista praevalet *D:* ni ista praevalet *L.* nil stupra valet *Hauptius.* ni stupra, valet *scripserat Scaliger.* 8. et futura panda *DL.* 9. Ni *Baptista Guarinus:* Nec *DL.* 10. quicquid] quid *L solus.* 13. quod *D.* 16. Lasarpiciferis *DL*, Lasarpici fretis *Parisinus et Laurentianus.* cirenis *Laurentianus:* areuis *D*, tyrrenis *L.* 17. Ora dum *L*, Oraclum dum *D.* 18. Et beati *DL*, Et beari *Laurentianus.* 21. Nam *L.* basiei *Riccardianus.* 25. in aptire *D*, inectire *Laurentianus.* 28. Tum *D.* docebat *pr L.* 40. Ili *D.*

5, 3. tu quoque, impotens, noli *Avantius.*

Vale, puella. iam Catullus obdurat,
Nec te requiret nec rogabit invitam:
At tu dolebis, cum rogaberis nulla.
Scelesta, ne te. quae tibi manet vita!
Quis nunc te adibit? cui videberis bella?
Quem nunc amabis? cuius esse diceris?
Quem basiabis? cui labella mordebis?
At tu, Catulle, destinatus obdura.

Veranni, omnibus e meis amicis
Antistans mihi milibus trecentis,
Venistine domum ad tuos Penates
Fratresque unanimos suamque matrem?
Venisti. o mihi nuntii beati!
Visam te incolumem audiamque Hiberum
Narrantem loca, facta, nationes,
Ut mos est tuus, applicansque collum
Iocundum os oculosque suaviabor.
O quantum est hominum beatiorum,
Quid me laetius est beatiusve?

Varus me meus ad suos amores
Visum duxerat e foro otiosum,
Scortillum, ut mihi tum repente visum est,
Non sane inlepidum neque invenustum.
Huc ut venimus, incidere nobis
Sermones varii, in quibus, quid esset
6 Iam Bithynia, quo modo se haberet,
Ecquonam mihi profuisset aere.
Respondi id quod erat, nihil neque ipsis
Nec praetoribus esse nec cohorti,
Cur quisquam caput unctius referret,

5, 9. vae te *B. Venator.* tibi *om L.* tibi quae *Parisinus.* 14. Veramni ex omnibus meis *L.* 15. Antistas *DL.* mihi *om D.* 17. uno animo *L.* sanamque *Parisinus.* anumque *Faernus.* 19. Visamque incolumem *D.* 21. tuis *L*, tuum *D.* 22. suabior *L.* 25. Varius *L*, Verannius *D.* 27. ut tunc mihi *L.* tunc *Laurentianus.*

6, 1. se] posse *DL.* 2. Et quoniam *D*, Et quoniam *L. correxit Statius.* here *D.* 3. neque ipsis *Parisinus et Laurentianus*: neque in ipsis *D*, neque nec in ipsis *L.* 4. Nec *om L.*

Praesertim quibus esset irrumator
Praetor non facerent pili cohortem.
'At certe tamen,' inquiunt 'quod illic
Natum dicitur esse, comparasti
Ad lecticam hominis.' ego, ut puellae
Unum me facerem beatiorem,
'Non' inquam 'mihi tam fuit maligne,
Ut, provincia quod mala incidisset,
Non possem octo homines parare rectos.'
At mi nullus erat neque hic neque illic,
Fractum qui veteris pedem grabati
In collo sibi collocare posset.
Hic illa, ut decuit cinaediorem,
'Quaeso' inquit 'mihi, mi Catulle, paulum
Istos commoda: nam volo ad Serapim
Deferri.' 'mane me' inquii puellae

Istud, quod modo dixeram, me habere,
Fugit me ratio: meus sodalis
Cinna est Gaius, is sibi paravit.
Verum, utrum illius an mei, quid ad me?
Utor tam bene quam mihi pararim.
Sed tu insulsa male ac molesta vivis,
Per quam non licet esse negligentem.'

Furi et Aureli, comites Catulli,
7 Sive in extremos penetrabit Indos,
Litus ut longe resonante Eoa
Tunditur unda,
Sive in Hyrcanos Arabesque molles
Seu Sacas sagittiferosque Parthos,

6, 7. faceret *L*, facere *Laurentianus*. faciens *Gronovius de sest.* 3, 17. 8. Ac *D*. 14. octo *L*: cito *D*. 15. mihi *L*. nec hic nec *D*. 16. Fractum quae *L*, Fractumque *Laurentianus et pr Riccardianus*. 18. docuit *DL*. 20. Istos: commodum enim *Handius*. nam *D*: non *L*. sarapim *D*. 21. minime *Pontanus*. inquit *DL*. 22. '*Post* inquio puellae *fenestra sequitur in codice vetusto*' *Alexander Guarinus*. 25. Cuma *DL*. Caius *Itali*: gravis *DL*. 26. a me *L*. 27. paratum *D solus*. 28. insula *DL*. hac *D*, et *L*.

7, 1. penetravit *DL*. 2. ut *Parisinus*: ubi *DL*. 5. Sive sagas *DL*. sagittiferosve *Laurentianus*.

Sive qua septemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Sive trans altas gradietur Alpes,
Caesaris visens monimenta magni,
Gallicum Rhenum horribilesque ulti-
mosque Britannos,
Omnia haec, quaecunque feret voluntas
Caelitum, temptare simul parati,
Pauca nuntiate meae puellae
Non bona dicta.
Cum suis vivat valeatque moechis,
Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans vere, sed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum respectet, ut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit velut prati
Ultimi flos, praetereunte postquam
Tactus aratro est.

Marrucine Asini, manu sinistra
Non belle uteris in ioco atque vino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
Quamvis sordida res et invenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta vel talento
8 Mutari velit: est enim leporum
Disertus puer ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte,
Quod me non movet aestimatione,
Verum est mnemosynum mei sodalis.
Nam sudaria Saetaba ex Hibereis
Miserunt mihi muneri Fabullus

7, 6. quae *DL.* 9. videns *DL.* 10. que *om Parisinus et Laurentianus.* horribiles et *vel* horribilesque in *Itali.* horribile aequor *Hauptius.* 12. feret *Laurentianus:* fere *L*, ferre *D.* 21. Cui *L.* 22. posquam *D.* 24. Matrucine *DL.* finestra *D.* 26. negligentiarum *D.* 27. falsum *DL.*

8, 5. extimatione *D.* 6. nemo sinum *DL.* 7. thessala *D.* exhibere *DL.* 8. numeri *L.*

Et Verannius: haec amem necesse est
Ut Veranniolum meum et Fabullum.

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi dii favent, diebus,
Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non sine candida puella
Et vino et sale et omnibus cachinnis.
Haec si, inquam, attuleris, venuste noster,
Cenabis bene: nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meros amores
Seu quid suavius elegantiusve est:
Nam unguentum dabo quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque,
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

Nei te plus oculis meis amarem,
Iocundissime Calve, munere isto
Odissem te odio Vatiniano:
Nam quid feci ego quidve sum locutus,
Cur me tot male perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti,
9 Qui tantum tibi misit impiorum.
Quod si, ut suspicor, hoc novum ac repertum
Munus dat tibi Sulla litterator,
Non est mi male, sed bene ac beate,
Quod non dispereunt tui labores.
Dii magni, horribilem et sacrum libellum.
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuo ut die periret,
Saturnalibus, optimo dierum!
Non non hoc tibi, salse, sic abibit:

8, 9. 10. verranius, verraniolum *D*, veranius, veraniolum *L*. 10. Et *DL*. 12. sit *D*. 16. unquam *D*. 18. aranarum *D*. 19. meos *pr L*. 20. quod *D*. 25. Ne *L*, Me *D*. 29. malis *DL*. 30. dant *DL*.

9, 2. ac *L*: hoc *D*. 3, sulla *pr L*: si illa *D et corr L*, Sylla *Marcianus Cap.* 3, *p.* 51. 4. mihi *DL*. 8. Misisti *DL*. 9. *Macrobius Sat.* 2, 1. 10. Non modo hoc *D*. false *DL*.

Nam, si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia, Caesios, Aquinos,
Suffenum omnia colligam venena,
Ac te his suppliciis remunerabor.
Vos hinc interea (valete) abite
Illuc, unde malum pedem attulistis,
Saecli incommoda, pessimi poetae.

Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis manusque vestras
Non horrebitis ammovere nobis,

Commendo tibi me ac meos amores,
Aureli. veniam peto pudentem,
Ut, si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres et integellum,
Conserves puerum mihi pudice.
Non dico a populo: nihil veremur
Istos, qui in platea modo huc modo illuc
In re praetereunt sua occupati:
Verum a te metuo tuoque pene
Infesto pueris bonis malisque.
10 Quem tu qua lubet, ut lubet, moveto
Quantum vis, ubi erit foris, paratum:
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
Quod si te mala mens furorque vecors
In tantam impulerit, sceleste, culpam,
Ut nostrum insidiis caput lacessas,
Ah tum te miserum malique fati,
Quem attractis pedibus patente porta
Percurrent raphanique mugilesque.

Paedicabo ego vos et irrumabo,
Aureli pathice et cinaede Furi,
Qui me ex versiculis meis putastis,

9, 12. Curtam *D.* scrinea *DL.* 13. Sufferam *DL,* Suffenam *Laurentianus.* 14. Hac *L,* At *D.* 17. Seculi *DL.* 20. admovere *D.* 30. bonisque *DL.*

10, 1. qualibet *L.* ut iubet *DL.* 6. nostrorum *L.* 7. At *L.* 10. 23. Dedicabo *D.*

Quod sunt molliculi, parum pudicum.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum, versiculos nihil necesse est,
Qui tum denique habent salem ac leporem,
Si sint molliculi ac parum pudici
Et quod pruriat incitare possint,
Non dico pueris, sed his pilosis,
Qui duros nequeunt movere lumbos.
Vos, quod milia multa basiorum
Legistis, male me marem putatis?
Paedicabo ego vos et irrumabo.

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
Et salire paratum habes, sed vereris inepta
Crura ponticuli assulis stantis in redivivis,
Ne supinus eat cavaque in palude recumbat;
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo vel Salisubsili sacra suscipiantur:
Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.
11 Quendam municipem meum de tuo volo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
Verum totius ut lacus putidaeque paludis
Lividissima maximeque est profunda vorago.
Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna.
Quoi cum sit viridissimo nupta flore puella
(Et puella tenellulo delicatior aedo,
Asservanda nigerrimis diligentius uvis),
Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,

10, 14. 15. *Apuleius apol. p.* 280 *Elm.* 15. versiculo *pars codicum Plinii epist.* 4, 14. 16. tum *D:* tamen *L.* 17. sunt *apud Plinium.* 18. pruria *D.* possunt *D.* 21. quod *Laurentianus:* qui *L*, que *D.* 24. O culonia quae *L*, Oculo in aquae *D.* laedere *DL.* 26. assulis stantis *Statius:* ac sulcis tantis *DL.* inredivinis *L.* 28. Sit *L.* 29. sali subsali *D*, sali subscili *Laurentianus.* '*Salisubsulus enim, uti in antiquorum monumentis reperi, Mars a veteribus dictus est. Pacuvius in armorum iudicio, pro imperio salisubsulus si nostro excubet' Alexander Guarinus.* *suscipiant DL.* 30. culonia *L.*

11. 3. pudicaeque paludes *DL.* 5. est *L:* que *D.* puer *D.* 7. Cui iocum sit *DL.* 8. Et *L:* Ut *D. puto* Est. tenello *D.* 9. delicantius *L.* 10. libet *D.*

Nec se sublevat ex sua parte, sed velut alnus
In fossa Liguri iacet suppernata securi,
Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam,
Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit,
Ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
Nunc eum volo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote stolidum repente excitare veternum
Et supinum animum in gravi derelinquere caeno,
Ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

Aureli, pater esuritionum,
Non harum modo, sed quot aut fuerunt
Aut sunt aut aliis erunt in annis,
Paedicare cupis meos amores.
Nec clam: nam simul es, iocaris una,
Haeres ad latus, omnia experiris.
Frustra: nam insidias mihi instruentem
Tangam te prior irrumatione.
Atque id si faceres satur, tacerem:
Nunc ipsum id doleo, quod esurire
Me me puer et sitire discet.
12 Quare desine, dum licet pudico,
Ne finem facias, sed irrumatus.

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,
Homo est venustus et dicax et urbanus,
Idemque longe plurimos facit versus.
Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
Perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto

11. 11. Nec me *DL.* 12. ligari *in fragmento Festi p.* 114. suppernata *ibidem:* superata *DL.* 14. nil] nihil *DL.* 15. quid sit *D.* 16. Hunc *L.* eum *D:* enim *L.* 17. potest olidum *DL.* *correctum in excerptis Minturni.* 18. delinquere *DL.* 19. Ferrea *D.* mulla *Laurentianus et Riccardianus*, nulla *L.* 20. exuritionum *DL.* 21. quod *L.* 24. es *D*: et *L*, ex *Laurentianus et Riccardianus.* 25. Haerens *DL. correxit Vossius.* experibis *L*, experibus *D.* 27. prius *L.* irruminatione *DL.* 28. id si *L:* ipsi *D.* 29. id ipsum *D.* exurire *DL.* 30. Ah me me *Scaliger.*

12, 1. desinat *D*, desinas *L.* 2. Nec *DL.* irruminatus sum *DL.* 3. vale *D.* 5. Idque *D.* 6. ego esse *DL.* 7. palmi septo *DL. potius* palimpseston.

Relata: chartae regiae, novei libri,
Novi umbilici, lora rubra, membrana
Directa plumbo, et pumice omnia aequata.
Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor
Rursus videtur: tantum abhorret ac mutat.
Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
Aut siquid hac re tritius videbatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit, neque idem unquam
Aeque est beatus ac poema cum scribit:
Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
Nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam,
Quem non in aliqua re videre Suffenum
Possis. suus cuique attributus est error:
Sed non videmus, manticae quod in tergo est.

Furei, cui neque servus est neque arca
Nec cimex neque araneus neque ignis,
Verum est et pater et noverca, quorum
Dentes vel silicem comesse possunt;
Est pulchre tibi cum tuo parente
Et cum coniuge lignea parentis.
Nec mirum: bene nam valetis omnes,
13 Pulchre concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non graves ruinas,
Non furta impia, non dolos veneni,
Non casus alios periculorum.
Atqui corpora sicciora cornu
Aut siquid magis aridum est habetis
Sole et frigore et esuritione.
Quare non tibi sit bene ac beate?

12, 8. nove *L*, novem *D*, noveque *Riccardianus*. 9. membranae *DL*. 10. Detecta *DL*. 11. Nec *D*. 15. tristius *DL*. 16. infacetior] infaceto *DL*. 17. poema *L*. 18. ac] ah *DL*, ha *Laurentianus*. 19. tanquam *DL*. 20. omnis *D*. quicquam *D*. 23. *Porphyrio ad Horatii serm.* 2, 3, 299. 25. nec araneus *L*. 27. sylices *D*. 28. pulcrum *D*. 30. Ne mirum *L*, Nimirum *D*. Nil mirum *N. Heinsius*.

13, 1. conquoquitis *D*. 2. minas *pr L*. 3. facta *L*, fata *D*: *correxit Hauptius*. 5. Aut qui *DL*. corpora] cornua *pr L*. 6. aridum magis est *DL*. abietis *L*. 7. exuritione *D*. 8. si *D*.

A te sudor abest, abest saliva,
Mucusque et mala pituita nasi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quod culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno,
Atque id durius est faba et lapillis,
Quod tu si manibus teras fricesque,
Non unquam digitum inquinare possis.
Haec tu commoda tam beata, Furi,
Noli spernere nec putare parvi,
Et sestertia quae soles precari
Centum desine: nam sat es beatus.

O qui flosculus es Iuventiorum,
Non horum modo, sed quot aut fuerunt
Aut posthac aliis erunt in annis,
Mallem divitias Midae dedisses
Isti, quoi neque servus est neque arca,
Quam sic te sineres ab illo amari.
'Qui? non est homo bellus?' inquies. est:
Sed bello huic neque servus est neque arca.
Hoc tu quam lubet abiice elevaque:
Nec servum tamen ille habet neque arcam.

14 Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo
Vel anseris medullula vel imula auricilla
Vel pene languido senis situque araneoso,
Idemque Thalle turbida rapacior procella,
Cum diva munerarios ostendit oscitantes,

13, 9. salva *D.* 10. Muccusve *DL.* 12. tibi culus *D.* 14. atque lapillis *Riccardianus*, atque labillis *D.* 15. si tu *D.* feras *pr L.* 16. posses *DL.* 17. Nec *D solus.* tua *DL.* 19. sextertia *D.* 20. satis beatus *DL.* 21. est *DL.* 24. Midae *Is. Vossius:* mi *DL.* 25. cui nec *D*, qui nec *L.* nec arca *L.* 28. est *om L.* 29. Nec *D.* quam *L:* qua *Laurentianus*, quia *Riccardianus*, quidem *D.* abice *L.*

14, 1. cunniculi *DL.* 2. medulla *D.* imula *Parisinus et Laurentianus:* imulla *L*, nulla *D et pr Riccardianus.* moricilla *DL. correxit Scaliger.* 5. mulier aves (arios *margo L*) *DL.* mulier alios *Laurentianus et pr Riccardianus.* mulier avos '*sic scriptum est in codice vetustissimo et venerando Romanae bibliothecae . . .*' *Perreius. ego ex* li *feci* n. *munerarius est qui munera dat vel invitus et oscitanti rapta.* mulierarios *Hauptius.* ostendet *D.*

Remitte pallium mihi meum, quod involasti,
Sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
Inepte, quae palam soles habere tanquam avita.
Quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,
Ne laneum latusculum manusque mollicellas
Inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
Et insolenter aestues velut minuta magno
Deprensa navis in mari vesaniente vento.

Furi, villula nostra non ad Austri
Flatus opposita est neque ad Favoni
Nec saevi Boreae aut Apeliotae.
Verum ad milia quindecim et ducentos.
O ventum horribilem atque pestilentem!

Minister vetuli puer Falerni
Inger mi calices amariores,
Ut lex Postumiae iubet magistrae
Ebriosa acina ebriosioris.
At vos quo lubet hinc abite, lymphae
Vini pernicies, et ad severos
Migrate: hic merus est Thyonianus.

Pisonis comites, cohors inanis
Aptis sarcinulis et expeditis,
Veranni optime tuque mi Fabulle,
Quid rerum geritis? satisne cum isto
Vappa frigoraque et famem tulistis?
15 Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expensum, ut mihi, qui meum secutus
Praetorem refero datum lucello

14, 7. sathabum *DL*, sethabum *Laurentianus*. tinos *D*, thymos *L*. 9. tuis ó ingunibus *D*. 11. Insula *DL*. conscribilent *L*, conscribent *D*. 12. velut inimica *DL*. 15. favonii *DL*. 16. apheliote *DL*. 20. Inger *codex Gellii Schoppianus* 7, 20: Ingere *DL*. Inger *εἴσχρασον gloss. Labb. p.* 93[b]. 22. Ebriosa *codices Gellii* (*ipse Gellius, ut Hauptius vidit*, Ebria): Ebriosae *DL*. acina *codices Gellii, ut videtur:* acino *D*, acinae *L*. 23. quod iubet *DL*. 25. meus est antonianus *L*. 28. Verani *D*.

15, 1. Et quid nam *D*, Vt quid nam *L*.

Sive qua septemgeminus colorat
Aequora Nilus,
Sive trans altas gradietur Alpes,
Caesaris visens monimenta magni,
Gallicum Rhenum horribilesque ulti-
mosque Britannos,
Omnia haec, quaecunque feret voluntas
Caelitum, temptare simul parati,
Pauca nuntiate meae puellae
Non bona dicta.
Cum suis vivat valeatque moechis,
Quos simul complexa tenet trecentos,
Nullum amans vere, sed identidem omnium
Ilia rumpens:
Nec meum respectet, ut ante, amorem,
Qui illius culpa cecidit velut prati
Ultimi flos, praetereunte postquam
Tactus aratro est.

Marrucine Asini, manu sinistra
Non belle uteris in ioco atque vino:
Tollis lintea negligentiorum.
Hoc salsum esse putas? fugit te, inepte:
Quamvis sordida res et invenusta est.
Non credis mihi? crede Pollioni
Fratri, qui tua furta vel talento
8 Mutari velit: est enim leporum
Disertus puer ac facetiarum.
Quare aut hendecasyllabos trecentos
Expecta, aut mihi linteum remitte,
Quod me non movet aestimatione,
Verum est mnemosynum mei sodalis.
Nam sudaria Saetaba ex Hibereis
Miserunt mihi muneri Fabullus

7, 6. quae *DL.* 9. videns *DL.* 10. que *om Parisinus et Laurentianus.* horribiles et *vel* horribilesque in *Itali.* horribile aequor *Hauptius.* 12. feret *Laurentianus:* fere *L*, ferre *D.* 21. Cui *L.* 22. posquam *D.* 24. Matrucine *DL.* finestra *D.* 26. negligentiarum *D.* 27. falsum *DL.*

8, 5. extimatione *D.* 6. nemo sinum *DL.* 7. thessala *D.* exhibere *DL.* 8. numeri *L.*

Et Verannius: haec amem necesse est
Ut Veranniolum meum et Fabullum.

Cenabis bene, mi Fabulle, apud me
Paucis, si tibi dii favent, diebus,
Si tecum attuleris bonam atque magnam
Cenam, non sine candida puella
Et vino et sale et omnibus cachinnis.
Haec si, inquam, attuleris, venuste noster,
Cenabis bene: nam tui Catulli
Plenus sacculus est aranearum.
Sed contra accipies meros amores
Seu quid suavius elegantiusve est:
Nam unguentum dabo quod meae puellae
Donarunt Veneres Cupidinesque,
Quod tu cum olfacies, deos rogabis,
Totum ut te faciant, Fabulle, nasum.

Nei te plus oculis meis amarem,
Iocundissime Calve, munere isto
Odissem te odio Vatiniano:
Nam quid feci ego quidve sum locutus,
Cur me tot male perderes poetis?
Isti dii mala multa dent clienti,
Qui tantum tibi misit impiorum.

9 Quod si, ut suspicor, hoc novum ac repertum
Munus dat tibi Sulla litterator,
Non est mi male, sed bene ac beate,
Quod non dispereunt tui labores.
Dii magni, horribilem et sacrum libellum.
Quem tu scilicet ad tuum Catullum
Misti, continuo ut die periret,
Saturnalibus, optimo dierum!
Non non hoc tibi, salse, sic abibit:

8, 9. 10. verranius, verraniolum *D*, veranius, veraniolum *L*. 10. Et *DL*. 12. sit *D*. 16. unquam *D*. 18. aranarum *D*. 19. meos *pr L*. 20. quod *D*. 25. Ne *L*, Me *D*. 29. malis *DL*. 30. dant *DL*.

9, 2. ac *L*: hoc *D*. 3, sulla *pr L*: si illa *D et corr L*, Sylla *Marcianus Cap*. 3, *p*. 51. 4. mihi *DL*. 8. Misisti *DL*. 9. *Macrobius Sat*. 2, 1. 10. Non modo hoc *D*. false *DL*.

Nam, si luxerit, ad librariorum
Curram scrinia, Caesios, Aquinos,
Suffenum omnia colligam venena,
Ac te his suppliciis remunerabor.
Vos hinc interea (valete) abite
Illuc, unde malum pedem attulistis,
Saecli incommoda, pessimi poetae.

Si qui forte mearum ineptiarum
Lectores eritis manusque vestras
Non horrebitis ammovere nobis,

Commendo tibi me ac meos amores,
Aureli. veniam peto pudentem,
Ut, si quicquam animo tuo cupisti,
Quod castum expeteres et integellum,
Conserves puerum mihi pudice.
Non dico a populo: nihil veremur
Istos, qui in platea modo huc modo illuc
In re praetereunt sua occupati:
Verum a te metuo tuoque pene
Infesto pueris bonis malisque.
10 Quem tu qua lubet, ut lubet, moveto
Quantum vis, ubi erit foris, paratum:
Hunc unum excipio, ut puto, pudenter.
Quod si te mala mens furorque vecors
In tantam impulerit, sceleste, culpam,
Ut nostrum insidiis caput lacessas,
Ah tum te miserum malique fati,
Quem attractis pedibus patente porta
Percurrent raphanique mugilesque.

Paedicabo ego vos et irrumabo,
Aureli pathice et cinaede Furi,
Qui me ex versiculis meis putastis,

9, 12. Curtam *D.* scrinea *DL.* 13. Sufferam *DL,* Suffenam *Laurentianus.* 14. Hac *L,* At *D.* 17. Seculi *DL.* 20. admovere *D.* 30. bonisque *DL.*

10, 1. qualibet *L.* ut iubet *DL.* 6. nostrorum *L.* 7. At *L.* 10. 23. Dedicabo *D.*

Quod sunt molliculi, parum pudicum.
Nam castum esse decet pium poetam
Ipsum, versiculos nihil necesse est,
Qui tum denique habent salem ac leporem,
Si sint molliculi ac parum pudici
Et quod pruriat incitare possint,
Non dico pueris, sed his pilosis,
Qui duros nequeunt movere lumbos.
Vos, quod milia multa basiorum
Legistis, male me marem putatis?
Paedicabo ego vos et irrumabo.

O Colonia, quae cupis ponte ludere longo,
Et salire paratum habes, sed vereris inepta
Crura ponticuli assulis stantis in redivivis,
Ne supinus eat cavaque in palude recumbat;
Sic tibi bonus ex tua pons libidine fiat,
In quo vel Salisubsili sacra suscipiantur:
Munus hoc mihi maximi da, Colonia, risus.

11 Quendam municipem meum de tuo volo ponte
Ire praecipitem in lutum per caputque pedesque,
Verum totius ut lacus putidaeque paludis
Lividissima maximeque est profunda vorago.
Insulsissimus est homo, nec sapit pueri instar
Bimuli tremula patris dormientis in ulna.
Quoi cum sit viridissimo nupta flore puella
(Et puella tenellulo delicatior aedo,
Asservanda nigerrimis diligentius uvis),
Ludere hanc sinit ut lubet, nec pili facit uni,

10, 14. 15. *Apuleius apol. p.* 280 *Elm.* 15. versiculo *pars codicum Plinii epist.* 4, 14. 16. tum *D:* tamen *L.* 17. sunt *apud Plinium.* 18. pruria *D.* possunt *D.* 21. quod *Laurentianus:* qui *L*, que *D.* 24. O culonia quae *L*, Oculo in aquae *D.* laedere *DL.* 26. assulis stantis *Statius*: ac sulcis tantis *DL.* inredivinis *L.* 28. Sit *L.* 29. sali subsali *D*, sali subscili *Laurentianus.* '*Salisubsulus enim, uti in antiquorum monumentis reperi, Mars a veteribus dictus est. Pacuvius in armorum iudicio, pro imperio salisubsulus si nostro excubet*' *Alexander Guarinus.* *suscipiant DL.* 30. culonia *L.*

11. 3. pudicaeque paludes *DL.* 5. est *L:* que *D.* puer *D.* 7. Cui iocum sit *DL.* 8. Et *L:* Ut *D. puto* Est. tenello *D.* 9. delicantius *L.* 10. libet *D.*

Nec se sublevat ex sua parte, sed velut alnus
In fossa Liguri iacet suppernata securi,
Tantundem omnia sentiens quam si nulla sit usquam,
Talis iste meus stupor nil videt, nihil audit,
Ipse qui sit, utrum sit an non sit, id quoque nescit.
Nunc eum volo de tuo ponte mittere pronum,
Si pote stolidum repente excitare veternum
Et supinum animum in gravi derelinquere caeno,
Ferream ut soleam tenaci in voragine mula.

Aureli, pater esuritionum,
Non harum modo, sed quot aut fuerunt
Aut sunt aut aliis erunt in annis,
Paedicare cupis meos amores.
Nec clam: nam simul es, iocaris una,
Haeres ad latus, omnia experiris.
Frustra: nam insidias mihi instruentem
Tangam te prior irrumatione.
Atque id si faceres satur, tacerem:
Nunc ipsum id doleo, quod esurire
Me me puer et sitire discet.
12 Quare desine, dum licet pudico,
Ne finem facias, sed irrumatus.

Suffenus iste, Vare, quem probe nosti,
Homo est venustus et dicax et urbanus,
Idemque longe plurimos facit versus.
Puto esse ego illi milia aut decem aut plura
Perscripta, nec sic ut fit in palimpsesto

11. 11. Nec me *DL.* 12. ligari *in fragmento Festi p.* 114. suppernata *ibidem:* superata *DL.* 14. nil] nihil *DL.* 15. quid sit *D.* 16. Hunc *L.* cum *D:* enim *L.* 17. potest olidum *DL.* *correctum in excerptis Minturni.* 18. delinquere *DL.* 19. Ferrea *D.* mulla *Laurentianus et Riccardianus*, nulla *L.* 20. exuritionum *DL.* 21. quod *L.* 24. os *D*: et *L*, ex *Laurentianus et Riccardianus.* 25. Haerens *DL. correxit Vossius.* experibis *L*, experibus *D.* 27. prius *L.* irruminatione *DL.* 28. id si *L:* ipsi *D.* 29. id ipsum *D.* exurire *DL.* 30. Ah me me *Scaliger.*

12. 1. desinat *D*, desinas *L.* 2. Nec *DL.* irruminatus sum *DL.* 3. vale *D.* 5. Idque *D.* 6. ego esse *DL.* 7. palmi septo *DL.* *potius* palimpseston.

Relata: chartae regiae, novei libri,
Novi umbilici, lora rubra, membrana
Directa plumbo, et pumice omnia aequata.
Haec cum legas tu, bellus ille et urbanus
Suffenus unus caprimulgus aut fossor
Rursus videtur: tantum abhorret ac mutat.
Hoc quid putemus esse? qui modo scurra
Aut siquid hac re tritius videbatur,
Idem infaceto est infacetior rure,
Simul poemata attigit, neque idem unquam
Aeque est beatus ac poema cum scribit:
Tam gaudet in se tamque se ipse miratur.
Nimirum idem omnes fallimur, neque est quisquam,
Quem non in aliqua re videre Suffenum
Possis. suus cuique attributus est error:
Sed non videmus, manticae quod in tergo est.

Furei, cui neque servus est neque arca
Nec cimex neque araneus neque ignis,
Verum est et pater et noverca, quorum
Dentes vel silicem comesse possunt;
Est pulchre tibi cum tuo parente
Et cum coniuge lignea parentis.
Nec mirum: bene nam valetis omnes,
13 Pulchre concoquitis, nihil timetis,
Non incendia, non graves ruinas,
Non furta impia, non dolos veneni,
Non casus alios periculorum.
Atqui corpora sicciora cornu
Aut siquid magis aridum est habetis
Sole et frigore et esuritione.
Quare non tibi sit bene ac beate?

12, 8. nove *L*, novem *D*, noveque *Riccardianus*. 9. membranae *DL*. 10. Detecta *DL*. 11. Nec *D*. 15. tristius *DL*. 16. infacetior] infaceto *DL*. 17. poema *L*. 18. ac] ah *DL*, ha *Laurentianus*. 19. tanquam *DL*. 20. omnis *D*. quicquam *D*. 23. *Porphyrio ad Horatii serm.* 2, 3, 299. 25. nec araneus *L*. 27. sylices *D*. 28. pulcrum *D*. 30. Ne mirum *L*, Nimirum *D*. Nil mirum *N. Heinsius*.

13, 1. conquoquitis *D*. 2. minas *pr L*. 3. facta *L*, fata *D*: *correxit Hauptius*. 5. Aut qui *DL*. corpora] cornua *pr L*. 6. aridum magis est *DL*. abietis *L*. 7. exuritione *D*. 8. si *D*.

A te sudor abest, abest saliva,
Mucusque et mala pituita nasi.
Hanc ad munditiem adde mundiorem,
Quod culus tibi purior salillo est,
Nec toto decies cacas in anno,
Atque id durius est faba et lapillis,
Quod tu si manibus teras fricesque,
Non unquam digitum inquinare possis.
Haec tu commoda tam beata, Furi,
Noli spernere nec putare parvi,
Et sestertia quae soles precari
Centum desine: nam sat es beatus.

O qui flosculus es Iuventiorum,
Non horum modo, sed quot aut fuerunt
Aut posthac aliis erunt in annis,
Mallem divitias Midae dedisses
Isti, quoi neque servus est neque arca,
Quam sic te sineres ab illo amari.
'Qui? non est homo bellus?' inquies. est:
Sed bello huic neque servus est neque arca.
Hoc tu quam lubet abiice elevaque:
Nec servum tamen ille habet neque arcam.

14 Cinaede Thalle, mollior cuniculi capillo
Vel anseris medullula vel imula auricilla
Vel pene languido senis situque araneoso,
Idemque Thalle turbida rapacior procella,
Cum diva munerarios ostendit oscitantes,

13, 9. salva *D.* 10. Muccusve *DL.* 12. tibi culus *D.* 14. atque lapillis *Riccardianus*, atque labillis *D.* 15. si tu *D.* feras *pr L.* 16. posses *DL.* 17. Nec *D solus.* tua *DL.* 19. sextertia *D.* 20. satis beatus *DL.* 21. est *DL.* 24. Midae *Is. Vossius:* mi *DL.* 25. cui nec *D*, qui nec *L.* nec arca *L.* 28. est *om L.* 29. Nec *D.* quam *L:* qua *Laurentianus*, quia *Riccardianus*, quidem *D.* abice *L.*

14, 1. cunniculi *DL.* 2. medulla *D.* imula *Parisinus et Laurentianus:* imulla *L*, nulla *D et pr Riccardianus.* moricilla *DL. correxit Scaliger.* 5. mulier aves (arios *margo L*) *DL.* mulier alios *Laurentianus et pr Riccardianus.* mulier avos '*sic scriptum est in codice vetustissimo et venerando Romanae bibliothecae . . .*' *Perreius. ego ex* li *feci* n. *munerarius est qui munera dat vel invitus et oscitanti rapta.* mulierarios *Hauptius.* ostendet *D.*

Remitte pallium mihi meum, quod involasti,
Sudariumque Saetabum catagraphosque Thynos,
Inepte, quae palam soles habere tanquam avita.
Quae nunc tuis ab unguibus reglutina et remitte,
Ne laneum latusculum manusque mollicellas
Inusta turpiter tibi flagella conscribillent,
Et insolenter aestues velut minuta magno
Deprensa navis in mari vesaniente vento.

Furi, villula nostra non ad Austri
Flatus opposita est neque ad Favoni
Nec saevi Boreae aut Apeliotae.
Verum ad milia quindecim et ducentos.
O ventum horribilem atque pestilentem!

Minister vetuli puer Falerni
Inger mi calices amariores,
Ut lex Postumiae iubet magistrae
Ebriosa acina ebriosioris.
At vos quo lubet hinc abite, lymphae
Vini pernicies, et ad severos
Migrate: hic merus est Thyonianus.

Pisonis comites, cohors inanis
Aptis sarcinulis et expeditis,
Veranni optime tuque mi Fabulle,
Quid rerum geritis? satisne cum isto
Vappa frigoraque et famem tulistis?
15 Ecquidnam in tabulis patet lucelli
Expensum, ut mihi, qui meum secutus
Praetorem refero datum lucello

14, 7. sathabum *DL*, sethabum *Laurentianus*. tinos *D*, thymos *L*. 9. tuis ó ingunibus *D*. 11. Insula *DL*. conscribilent *L*, conscribent *D*. 12. velut inimica *DL*. 15. favonii *DL*. 16. apheliote *DL*. 20. Inger *codex Gellii Schoppianus* 7, 20: Ingere *DL*. Inger *εἴσχρασον gloss. Labb. p.* 93[b]. 22. Ebriosa *codices Gellii* (*ipse Gellius, ut Hauptius vidit*, Ebria): Ebriosae *DL*. acina *codices Gellii, ut videtur:* acino *D*, acinae *L*. 23. quod iubet *DL*. 25. meus est antonianus *L*. 28. Verani *D*.

15, 1. Et quid nam *D*, Vt quid nam *L*.

'O Memmi, bene me ac diu supinum
Tota ista trabe lentus irrumasti.'
Sed, quantum video, pari fuistis
Casu: nam nihilo minore verpa
Farti estis. pete nobiles amicos.
At vobis mala multa dii deaeque
Dent, obprobria Romulei Remique.

Quis hoc potest videre, quis potest pati,
Nisi impudicus et vorax et aleo,
Mamurram habere quod Comata Gallia
Habebat ante et ultima Britannia?
Cinaede Romule, haec videbis et feres?
Et ille nunc superbus et superfluens
Perambulabit omnium cubilia
Ut albulus columbus aut Adoneus?
Cinaede Romule, haec videbis et feres?
Es impudicus et vorax et aleo.
Eone nomine, imperator unice,
Fuisti in ultima occidentis insula,
Ut ista vestra diffututa mentula
Ducenties comesset aut trecenties?
Quid est alid sinistra liberalitas?
Parum expatravit an parum elluatus est?
Paterna prima lancinata sunt bona:
Secunda praeda Pontica: inde tertia
Hibera, quam scit amnis aurifer Tagus.
Hunc Galliae timet et Britanniae.
16 Quid hunc malum fovetis? aut quid hic potest,

15, 4. O memini *L*, Omnem mi *D*. hac *L*. 5. trhae *D*. 6. pari *Laurentianus*: parum *DL*. fuisti *D*. 7. Casum *D*, Casus *L*. verpa *Laurentianus*: verba *DL*. 8. Facti *D*. 10. opprobria romuli *D*. 11. 12. *Quintilianus* 9, 4, 141. 13. Manu murram *L*, Nam murram *D*. *v. Plin. hist. nat.* 36, 6. 14. Habeat *L*. ante et *Statius:* cum te et *L*, et cum te *D*. 17. Perambulavit *DL*. 18 idoneus *DL*. *correxit Statius*. 23. nostra *L*. diffutura *DL*. *potius* defututa. 25. alit *L*, ait *D*. aliud *Baptista Guarinus*, alid *Statius*. 26. expatravit *ἐπετέλεσεν glossarium Philoxeni*, *ἐκκρίνω, ἐπὶ συνουσίας*, expatro *Cyrilli*. 27. primum *DL*. *correxit Scaliger*. 29. Hibera *om D*. sit *DL*. amni *D*. 30. timent *L*. *fortasse* Time Britannia, hunc timete Galliae.

16, 1. hic] hinc *DL*.

Nisi uncta devorare patrimonia?
Eone nomine urbis, opulentissime
Socer, generque, perdidistis omnia?

Alphene inmemor atque unanimis false sodalibus,
Iam te nil miseret, dure, tui dulcis amiculi?
  Iam me prodere, iam non dubitas fallere, perfide?
Eheu quid faciant, dic, homines, cuive habeant fidem?
  Certe tute iubebas animam tradere, inique, me
Inducens in amorem, quasi tuta omnia mi forent.
  Idem nunc retrahis te ac tua dicta omnia factaque
Ventos irrita ferre ac nebulas aerias sinis.
  Si tu oblitus es, at dii meminerunt, meminit Fides,
Quae te ut paeniteat postmodo facti faciet tui:
  Nec facta impia fallacum hominum caelicolis placent.
Quae tu negligis, ac me miserum deseris in malis.

Paene insularum, Sirmio, insularumque
Ocelle, quascunque in liquentibus stagnis
Marique vasto fert uterque Neptunus,
Quam te libenter quamque laetus inviso,
Vix mi ipse credens Thyniam atque Bithynos
Liquisse campos et videre te in tuto!
O quid solutis est beatius curis,
Cum mens onus reponit, ac peregrino
Labore fessi venimus larem ad nostrum
Desideratoque acquiescimus lecto.
Hoc est, quod unum est pro laboribus tantis.
Salve, o venusta Sirmio, atque hero gaude:
Gaudete vosque, o Lydiae lacus undae:
Ridete, quicquid est domi cachinnorum.

16, 2. cuncta *L.* 3. verbis *D.* orbis *Hauptius.* *fortasse* o piissime. 4. Gener socerque *catal. Verg.* 3, 6. 6. nihil *DL.* duri *D.* 7. me *post* non *add L*, *ante* non *D.* per fidem *D.* 8. Oheu *DL.* quod *D.* dico *DL.* 9. me *om DL.* 10. Tu ducens *D.* omnia tuta *DL.* 11. Idem *Laurentianus:* Inde *DL.* ad tua *D.* 12. Vento *D.* aereas *pr L.* 13. ut dii *L*, audii *(ni fallor) D.* 14. postremo *D.* 15. *et* 16 *huc revocavi, cum in libris sequerentur versum septimum.* 15. improba *D.* 16. Quos *margo L.* 20. libente *L.* 21. mihi *DL.* crederis *D.* thimiam *DL.* bithinios *L.* 29. Gaude *L.* vos quoque *DL*, vosque *vel* vos o *Itali.* Lydiae] *immo* Libuae.

17 Amabo, mea dulcis Ipsithilla,
Meae deliciae, mei lepores,
Iube ad te veniam meridiatum.
Et si iusseris illud, adiuvato,
Nequis liminis obseret tabellam,
Neu tibi lubeat foras abire,
Sed domi maneas paresque nobis
Novem continuas fututiones.
Verum, siquid ages, statim iubeto:
Nam pransus iaceo et satur supinus
Pertundo tunicamque palliumque.

O furum optime balneariorum
Vibenni pater, et cinaede fili,
(Nam dextra pater inquinatiore,
Culo filius est voraciore)
Cur non exilium malasque in oras
Itis, quandoquidem patris rapinae
Notae sunt populo, et natis pilosas,
Fili, non potes asse venditare.

Dianae sumus in fide
Puellae et pueri integri:
Dianam pueri integri
  Puellaeque canamus.
O Latonia, maximi
Magna progenies Iovis,
Quam mater prope Deliam
  Deposivit olivam,
Montium domina ut fores
Silvarumque virentium
Saltuumque reconditorum
  Amniumque sonantum.
18 Tu Lucina dolentibus

17, 1. ipsythila *D*, Ipsitila *L*. 3. meridianum *L*. 6. libeat *L*. 15. est in *D*. volantiore *pr L*. 16. horas *D*. 18. nates *D*. 19. potest *DL*. ase vendicare *D*, ad se vindicare *L*. 'Dianae pueri integri *Pontanus ex v. c.*' *Perreius*: *om DL*. Dianam *excerpta Italorum*. 23. O Latona *L*. 26. Deposuit *DL*. 27. dominam *D*. 30. Omniumque (Omnium *D*) sonantium *DL*.

Iuno dicta puerperis,
Tu potens Trivia et notho es
  Dicta lumine Luna.
Tu cursu, dea, menstruo
Metiens iter annuum
Rustica agricolae bonis
  Tecta frugibus exples.
Sis quocunque tibi placet
Sancta nomine, Romulique,
Antique ut solita es, bona
  Sospites ope gentem.

Poetae tenero, meo sodali
Velim Caecilio, papyre, dicas,
Veronam veniat, Novi relinquens
Comi moenia Lariumque litus:
Nam quasdam volo cogitationes
Amici accipiat sui meique.
Quare, si sapiet, viam vorabit,
Quamvis candida milies puella
Euntem revocet manusque collo
Ambas iniiciens roget morari,
Quae nunc, si mihi vera nuntiantur,
Illum deperit inpotente amore:
Nam quo tempore legit inchoatam
Dindymi dominam, ex eo misellae
Ignes interiorem edunt medullam.
Ignosco tibi, Sapphica puella
Musa doctior: est enim venuste
Magna Caecilio inchoata mater.

19 Annales Volusi, cacata charta,
Votum solvite pro mea puella.

18, 3. noto est *D.* 5. menstrua *DL.* 9. Scis quaecunque *DL.* placent *L.* 10. nomine que romuli *L.* 11. Antiquam *Itali*, Ancique *Scaliger.* solitas es *L.* 23. mihi si *L.* 24. impotente *Charisius p.* 108: inpotentem *DL.* amorem *L.* 25. elegit indotatam *DL.* 26. dominam illo miselli *D.* 30. cecilia *DL.* incohata *D.*

19, 1. 20. Annuale suo lusicacata (lusicata *D*) carta *DL.*

Nam sanctae Veneri Cupidinique
Vovit, si sibi restitutus essem
Desissemque truces vibrare iambos,
Electissima pessimi poetae
Scripta tardipedi deo daturam
Infelicibus ustulanda lignis,
Et hoc pessima se puella vidit
Iocose lepide vovere divis.
Nunc, o caeruleo creata ponto,
Quae sanctum Idalium Uriosque apertos
Quaeque Ancona Cnidumque harundinosam
Colis quaeque Amathunta quaeque Golgos
Quaeque Durrachium Adriae tabernam,
Acceptum face redditumque votum,
Si non inlepidum neque invenustum est.
At vos interea venite in ignem,
Pleni ruris et inficetiarum
Annales Volusi, cacata charta.

Salax taberna vosque contubernales,
A pileatis nona fratribus pila,
Solis putatis esse mentulas vobis,
Solis licere, quicquid est puellarum,
Confutuere et putare ceteros hircos?
An, continenter quod sedetis insulsi
Centum an ducenti, non putatis ausurum
Me una ducentos irrumare sessores?
Atqui putate: namque totius vobis
Frontem tabernae scorpionibus scribam.

20 Puella nam me, quae meo sinu fugit,
Amata tantum quantum amabitur nulla,

19, 5. Dedissemque *DL.* 7. datura *D et Riccardianus.* 8. ustilanda *DL.* 9. haec *Itali.* 10. se divis *D*, se diis *L.* 12. utriosque *D.* Syrosque *Vossius.* portus *N. Heinsius.* 13. gnidumque *DL.* 14. quaeque *prius om L*, que *D.* Golgos *Avantius:* alcos *L*, alios *D.* 15. durachium *DL.* 19. 'ruris *v. c.*' *Perreius, itaque Colotius et Minturnus:* turis *L*, titris *D.* 21. *Atilius Fortunatianus p.* 2697. 22. non a *DL.* 23. mentula *L.* 25. Confuture *D*, Confutere *L.* 29. Atque *DL.* nam *D.* 30. sopionibus *L.*

20. 1. me] mi *Heinsius.* quae é *corr L.*

Pro qua mihi sunt magna bella pugnata,
Consedit istic. hanc boni beatique
Omnes amatis, et quidem, quod indignum est,
Omnes pusilli et semitarii moechi;
Tu praeter omnes une de capillatis,
Cuniculosae Celtiberiae fili
Egnati, opaca quem bonum facit barba
Et dens Hibera defricatus urina.

Malest, Cornifici, tuo Catullo,
Malest me hercule et laboriose,
Et magis magis in dies et horas.
Quem tu, quod minimum facillimumque est,
Qua solatus es allocutione?
Irascor tibi. sic meos amores?
Paulum quid lubet allocutionis,
Maestius lacrimis Simonideis.

Egnatius, quod candidos habet dentes,
Renidet usque quaque. sei ad rei ventum est
Subsellium, cum orator excitat fletum,
Renidet ille. si ad pii rogum fili
Lugetur, orba cum flet unicum mater,
Renidet ille. quicquid est, ubicunque est,
Quodcunque agit, renidet. hunc habet morbum,
Neque elegantem, ut arbitror, neque urbanum.
Quare monendum te est mihi, bone Egnati.
Si urbanus esses aut Sabinus aut Tiburs
Aut parcus Umber aut obesus Etruscus

20, 8. Cunniculosae *L*, Cunniculos e *D*, Celtiberosae *Priscianus p.* 673. 741 *P.* 10. deus *D.* 11. Male est si carnifici *DL.* 12. Male si me *D*, Male est si me *L.* *fortasse* ei et. 17. Palum *D.* libet *L.* 20. sei *Laurentianus:* seu *DL.* 21. Subsellum *DL.* cum excitat (recitat *L*) orator *DL.* 22. 23. *om D.* 22. pii *Parisinus*: impii *Laurentianus et Riccardianus*, impium *L.* regum *Riccardianus*, regnum *Laurentianus.* filii L. 25. Quocunque *L.* hinc *D.* 27. te *addidit Spengelius.* 29. porcus *Scaliger*, fartus *Venator*, pastus *Vossius. addit Scaliger in antiquo lexico Petri Danielis hunc versum produci cum interpretamento* id est grassus, pinguis. *ex Vaticano quodam Maius in classicorum auctorum volumine septimo p.* 574 *haec adfert*, Pinguis, grassus: nam obesus plus est quam pinguis. Catullus ait Aut pinguis ubera aut obesus et prossus.

Aut Lanuvinus ater atque dentatus

21 Aut Transpadanus, ut meos quoque attingam,
Aut qui lubet, qui puriter lavit dentes,
Tamen renidere usque quaque te nollem:
Nam risu inepto res ineptior nulla est.
Nunc Celtiber: Celtiberia in terra,
Quod quisque minxit, hoc sibi solet mane
Dentem atque russam defricare gingivam,
Ut quo iste vester expolitior dens est,
Hoc te amplius bibisse praedicet loti.

Quaenam te mala mens, miselle Ravide,
Agit praecipitem in meos iambos?
Quis deus tibi non bene advocatus
Vecordem parat excitare rixam?
An ut pervenias in ora vulgi?
Quid vis? qua lubet esse notus optas?
Eris, quandoquidem meos amores
Cum longa voluisti amare poena.

Ameana puella defututa
Tota milia me decem poposcit,
Ista turpiculo puella naso,
Decoctoris amica Formiani.
Propinqui, quibus est puella curae,
Amicos medicosque convocate:
Non est sana puella. nec rogate,
Qualis sit: solet et imaginosum.

Adeste, hendecasyllabi, quot estis
Omnes undique, quotquot estis omnes.

20. 30. lanuinus *DL*, lamivinus *Laurentianus*.

21, 1. ut *D:* aut *L.* 2. pariter *Laurentianus.* 5. Nunc Celtiber es *Corradinus de Allio.* 6. minsit *D.* sua sibi urina *Appuleius in apolog. p.* 277 *Elm.* 7. russam *Appuleius:* rusam *D*, rufam *L.* pumicare *Appuleius.* 9. lotus *DL.* 10. Ravide *L:* invide *D.* 14. perveniamus in *DL.* 17. penna *L et in margine* poema. 18. A me an a puella *D*, Amoena agme puella *L.* defutura *L.* 22. puelle *D.* 23. convocare *Laurentianus.* 24. rogare *D.* 25. olet *L.* et] haec *Itali.*

locum me putat esse moecha turpis
Et negat mihi nostra reddituram
Pugillaria, si pati potestis.

22 Persequamur eam, et reflagitemus.
Quae sit, quaeritis. illa, quam videtis
Turpe incedere, mimice ac moleste
Ridentem catuli ore Gallicani.
Circumsistite eam, et reflagitate,
'Moecha putida, redde codicillos,
Redde, putida moecha, codicillos.'
Non assis facis? o lutum, lupanar,
Aut si perditius potest quid esse.
Sed non est tamen hoc satis putandum.
Quod si non aliud potest, ruborem
Ferreo canis exprimamus ore.
Conclamate iterum altiore voce
'Moecha putida, redde codicillos,
Redde, putida moecha, codicillos.'
Sed nil proficimus, nihil movetur.
Mutanda est ratio modusque vobis,
Siquid proficere amplius potestis,
'Pudica et proba, redde codicillos.'

Salve, nec minimo puella naso
Nec bello pede nec nigris ocellis
Nec longis digitis nec ore sicco
Nec sane nimis elegante lingua,
Decoctoris amica Formiani.
Ten provincia narrat esse bellam?
Tecum Lesbia nostra comparatur?
O saeclum insapiens et infacetum!

21, 29. vestra *DL.* redditurum *Charisii editiones p.* 75: *sed codex Catulli verba non habet.*

22, 1. Prosequamur *D.* 2. illa *Laurentianus:* illam *DL.* 3. mirmice *D,* mirinice *L. correxit Turnebus.* 4. catulli *L.* 7. *om D.* 10. satis tamen hoc *L,* tamen satis hoc *Laurentianus et Riccardianus.* 12. Ferre ó *L,* Ferrum ó *D.* 16. nihil *DL.* nil *D.* 17. nobis *DL.* 27. Os edum *Laurentianus et Riccardianus.*

O funde noster seu Sabine seu Tiburs,
(Nam te esse Tiburtem autumant, quibus non est
Cordi Catullum laedere: at quibus cordi est,
23 Quovis Sabinum pignore esse contendunt)
Sed seu Sabine sive verius Tiburs,
Fui libenter in tua suburbana
Villa malamque pectore expuli tussim,
Non inmerenti quam mihi meus venter,
Dum sumptuosas appeto, dedit, cenas.
Nam, Sestianus dum volo esse conviva,
Orationem in Antium petitorem
Plenam veneni et pestilentiae legi.
Hic me gravido frigida et frequens tussis
Quassavit usque dum in tuum sinum fugi
Et me recuravi otioque et urtica.
Quare refectus maximas tibi grates
Ago, meum quod non es ulta peccatum.
Nec deprecor iam, si nefaria scripta
Sesti recepso, quin gravedinem et tussim
Non mihi, sed ipsi Sestio ferat frigus,
Qui tunc vocat me, cum malum librum legi.

Acmen Septimius suos amores
Tenens in gremio 'mea' inquit 'Acme,
Ni te perdite amo atque amare porro
Omnes sum assidue paratus annos
Quantum qui pote plurimum perire,
Solus in Libya Indiaque tosta
Caesio veniam obvius leoni.'
Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,

22, 29. autumat *L.* 30. est cordi *D.*

23, 1. sabini pignioris *D.* 2. sive *L:* seu *D.* 4. aliamque *DL.* expulsus sim *L,* expulsus sum *D.* 5. mens vertur *L,* mens virtus *D. correxit Faernus.* 7. convivii *D,* convivis *Riccardianus.* 8. minantium petitorum *DL. correxit Statius.* in Actium petitorem *Itali.* 10. gravedo *L.* 11. sinum tuum *D.* 12. ocio *L.* 16. Sestire (Sistire *D*) cepso *DL.* qui *L,* si *D.* 17. septio *DL,* sertio *Laurentianus.* 18. legit *DL: quod correxi.* 19. Acmen *Laurentianus et Riccardianus:* Agmen *DL.* septimos *DL.* 20. ac me *Laurentianus et Riccardianus,* agme *DL.* 21. perditi *Laurentianus.* 23. potest *DL.* 26. amore sinixtra *D.*

Dextra sternuit approbationem.
At Acme leviter caput reflectens
Et dulcis pueri ebrios ocellos
Illo purpureo ore saviata
24 'Sic,' inquit 'mea vita Septumille,
Huic uni domino usque serviamus,
Ut multo mihi maior acriorque
Ignis mollibus ardet in medullis.'
Hoc ut dixit, Amor, sinistra ut ante,
Dextra sternuit approbationem.
Nunc ab auspicio bono profecti
Mutuis animis amant amantur.
Unam Septumius misellus Acmen
Mavult quam Syrias Britanniasque:
Uno in Septimio fidelis Acme
Facit delicias libidinesque.
Quis ullos homines beatiores
Vidit, quis Venerem auspicatiorem?

Iam ver egelidos refert tepores,
Iam caeli furor aequinoctialis
Iocundis Zephyri silescit aureis.
Linquantur Phrygii, Catulle, campi
Nicaeaeque ager uber aestuosae:
Ad claras Asiae volemus urbes.
Iam mens praetrepidans avet vagari,
Iam laeti studio pedes vigescunt.
O dulces comitum valete coetus,
Longe quos simul a domo profectos
Diversae variae viae reportant.

23, 27. approbatione *DL.* 28. Ad hanc me *DL.* reflecteris *Laurentianus.* 30. Illos *D.* saniata *D.*

24, 1. septimulle *L*, septimille *D*, septinuelle *Laurentianus.* 5. sinistravit ante *Laurentianus et Riccardianus.* 6. Dextram *DL.* 9. septumius *Laurentianus et Riccardianus:* septinnius *D*, septimius *L.* agmen *L*, agmenem *D.* 10. syriasque *D.* 11. Ut non in *D.* ac me *Laurentianus et Riccardianus*, agme *DL.* 12. libidinisque *D.* 15. vere gelidos *DL.* refers *L.* 17. Iocundus *L.* aureis *Laurentianus*: auris *DL.* 18. Liquantur *D.* 19. ruber *DL.* estu ore *D.* 24. quos *D:* que *L*, quoque *Laurentianus.*

Porci et Socration, duae sinistrae
Pisonis, scabies famesque mundi,
Vos Veranniolo meo et Fabullo
Verpus praeposuit Priapus ille?
Vos convivia lauta sumptuose
25 De die facitis? mei sodales
Quaerunt in trivio vocationes?

Mellitos oculos tuos, Iuventi,
Siquis me sinat usque basiare,
Usque ad milia basiem trecenta,
Nec unquam videar satur futurus,
Non si densior aridis aristis
Sit nostrae seges osculationis.

Disertissime Romuli nepotum,
Quot sunt quotque fuere, Marce Tulli,
Quotque post aliis erunt in annis,
Gratias tibi maximas Catullus
Agit pessimus omnium poeta,
Tanto pessimus omnium poeta
Quanto tu optimus omnium patronus.

Hesterno, Licini, die otiosi
Multum lusimus in meis tabellis,
Ut convenerat esse delicatos.
Scribens versiculos uterque nostrum
Ludebat numero modo hoc modo illoc,
Reddens mūtua per iocum atque vinum.
Atque illinc abii tuo lepore
Incensus, Licini, facetiisque,
Ut nec me miserum cibus iuvaret,
Nec somnus tegeret quiete ocellos,
Sed toto indomitus furore lecto

24, 28. veraniolo *D.* 29. proposuit *DL.* 30. laute *D.*
25, 3. inventi *DL.* 6. Nec numquam *Laurentianus et pr Riccardianus.* videar *Baptista Guarinus:* inde cor *L,* inde tot *D.* 10. Quod *D.* quot *L.* fuerunt *DL.* 15. patroñ. *D,* patronum *Laurentianus et Riccardianus.* 16. lucini *D.* 17. fabulis *D.* 22. abiit *DL.* 23. lucini *D.* faceti tuique *DL.* 24. me *om L solus.* 25. somnos *D.*

Versarer cupiens videre lucem,
Ut tecum loquerer, simulque ut essem.
At defessa labore membra postquam
Semimortua lectulo iacebant,
26 Hoc, iocunde, tibi poema feci,
Ex quo perspiceres meum dolorem.
Nunc audax cave sis, precesque nostras,
Oramus, cave despuas, ocelle,
Ne poenas Nemesis reposcat a te.
Est vehemens dea: laedere hanc caveto.

Ille mi par esse deo videtur,
Ille, si fas est, superare divos,
Qui sedens adversus identidem te
Spectat et audit
Dulce ridentem, misero quod omnis
Eripit sensus mihi: nam simul te,
Lesbia, aspexi, nihil est super mi

Lingua sed torpet, tenuis sub artus
Famma demanat, sonitu suopte
Tintinant aures, gemina teguntur
Lumina nocte.
Otium, Catulle, tibi molestum est:
Otio exultas nimiumque gestis.
Otium et reges prius et beatas
Perdidit urbes.

Quid est, Catulle? quid moraris emori?
Sella in curuli Struma Nonius sedet,

25, 27. Versaretur *DL.* cupidus *L.* 28. essem *L:* omnem *D.* 29. Ad *DL.*
26. Hoc. Ex quo. *hos duos versus codices et hic habent et iterum in fine paginae post v.* 30. 1. cave sis] caveris *D*, caneris *L.* 2. ocello *DL.* 3. nemesis *L:* ne messis *Laurentianus et Riccardianus*, ne nemesis *D.* reponat *pr L et Laurentianus.* 5. mihi *L.* impar *DL.* 7. aversus *D.* 9. quod *L:* que *D.* 12. '*In codice antiquo et manu scripto aderat fenestra loco versus Adonii*' *Alexander Guarinus.* 15. Tintinant *Riccardianus:* Tintinnant *DL.* geminae *Schraderus.* 17. catulli *DL.* 21. 24. mori *DL.* 22. Scrofa *Marius Victorinus p.* 2575. Nonius *Plinius h. n.* 37, 6. *Boethius de consol. ph.* 3, *pr.* 4. *Atilius Fortun. p.* 2673 *et Victorinus:* novius *Laurentianus*, novus *L*, nevius *D.*

Per consulatum peierat Vatinius:
Quid est, Catulle? quid moraris emori?

Risi nescio quem modo e corona,
Qui, cum mirifice Vatiniana
Meus crimina Calvos explicasset,
Admirans ait haec manusque tollens,
'Dii magni, salaputium disertum!'

Othonis caput oppido est pusillum,
27 Et heri rustice semilauta crura,
Subtile et leve peditum Libonis.

Si non omnia displicere vellem
Tibi, et sufficio seni recocto.

Irascere iterum meis iambis
Inmerentibus, unice imperator.

Oramus, si forte non molestum est,
Demostres, ubi sint tuae tenebrae.
Te campo quaesivimus minore,
Te in circo, te in omnibus libellis,
Te in templo summi Iovis sacrato.
In Magni simul ambulatione
Femellas omnes, amice, prendi,
Quas vultu vidi tamen serenas.
Ah vel te sic ipse flagitabam,
'Camerium mihi, pessimae puellae.'
Quaedam inquit nudum reduce . . . .

26, 23. perierat vacinius *Laurentianus*. 25. e] et *DL*. 27. Meos *DL*. carmina *D et pr L*. 29. inaniusque *Laurentianus*. 29. salaputium] *sic fere codices Senecae controv.* 3, 19, *nisi quod in secunda vocali variant:* salapucium *Parisinus*, salapantium *DL*. desertum *L*. 30. Octonis *D*.

27, 2. perditum *D*. 3. desplicere *D*. 4. seniore copto *DL*, seniore cocto *Laurentianus*. '*Glossarium interpretatur ἄπεφθον γέροντα, quum hunc locum in animo haberet*' *Scaliger*. 7. molestus es *DL*. 9. in minore *DL*. *correxit Scaliger*. 13. prehendi *L*, perdidi *D*. 14. serena *Laurentianus*. 15. A *L*. velte *L*, vellite *D*. 17. Quendam *DL*. reduc *L*: sinum reducens *Avantius*.

'En hic in roseis latet papillis.'
Sed te iam ferre Herculei labos est.
Tanto te in fastu negas, amice?
Dic nobis ubi sis futurus, ede
Audacter, committe, crede lucei.
Num te lacteolae tenent puellae?
Si linguam clauso tenes in ore,
Fructus proiicies amoris omnes:
Verbosa gaudet Venus loquella.
Vel si vis, licet obseres palatum,
Dum vostri sim particeps amoris.

O rem ridiculam, Cato, et iocosam
Dignamque auribus et tuo cachinno.
28 Ride, quicquid amas, Cato, Catullum:
Res est ridicula et nimis iocosa.
Deprendi modo pupulum puellae
Trusantem: hunc ego, si placet Dionae,
Protelo rigida mea cecidi.

Pulchre convenit improbis cinaedis,
Mamurrae pathicoque Caesarique.
Nec mirum: maculae pares utrisque,
Urbana altera et illa Formiana,
Impressae resident nec eluentur:
Morbosi pariter, gemelli utrique,
Uno in lectulo erudituli ambo,
Non hic quam ille magis vorax adulter,
Rivales, socii puellularum.
Pulchre convenit improbis cinaedis.

27, 18. En *Laurentianus*: Hem *D*, Et *L*. haec *L*. in virosis *D*. 19. labor *D*. *Post hunc decem versus collocandos puto, qui in fine proximae paginae leguntur* 28, 21—30. 20. ten *Muretus*. faustu *margo L*. 22. hoc committe *DL*. hoc comiter crude *Laurentianus*. lucet *D*, licet *L*. *correxit Scaliger*. 23. Nunc *DL*. 24. tenens *D solus*. 25. Fluctus *L solus*. 26. loquela *D*. 28. nostri sis *DL*.

28, 3. Deprehendi modo populum *DL*. 4. Trufantem: ego hunc *D*. 5. rigido meo *D solus*. 7. Murmure patico *D*. 8. paris *DL*. virisque *pr L*. 10. nece luentur *DL*. 11. tenelli *Hauptius*. 14. socii et *DL*: *correxit Muretus*. 15. Pulcre *D*.

Caeli, Lesbia nostra, Lesbia illa,
Illa Lesbia, quam Catullus unam
Plus quam se atque suos amavit omnes,
Nunc in quadriviis et angiportis
Glubit magnanimos Remi nepotes.

Non custos si fingar ille Cretum,
Non si Pegaseo ferar volatu.
Non Ladas ego pinnipesve Perseus,
Non Rhesi niveae citaeque bigae.
Adde huc plumipedes volatilesque,
Ventorumque simul require cursum.
Quos iunctos, Cameri, mihi dicares,
Defessus tamen omnibus medullis
Et multis langoribus peresus
Essem te mihi, amice, quaeritando.

29 Bononiensis Rufa Rufulum fellat,
Uxor Meneni, saepe quam in sepulcretis
Vidistis ipso rapere de rogo cenam,
Cum devolutum ex igne prosequens panem
Ab semiraso tunderetur ustore.

Num te leaena montibus Libystinis
Aut Scylla latrans infima inguinum parte
Tam mente dura procreavit ac tetra,
Ut supplicis vocem in novissimo casu
Contemptam haberes ah nimis fero corde?

Collis o Heliconii
Cultor, Uraniae genus,

28, 16. vestra *L.* 20. magna admiremini nepotes *DL.* magnanimi *Vossius.* 21. *conf.* 27, 19. fingat *D.* 22. ferat *D.* 23. primipesve *L*, pennipesque *D.* 24. vineae *L.* 25. huc *om L.* plumipedas *L.* 27. cunctos *Schraderus.*

29, 1. rufa (ruta *D*) rufum *DL.* fellat *Laurentianus:* fallat *DL.* 3. ipsis *L solus.* 5. Ab *Laurentianus:* Abs *L*, A *D.* 6. libisinis *D*, libysinis *L. correxit Scaliger.* 7. sylla *D.* 8. an terra *D.* 9. suppliciis *D.* 10. Contentam *D*, Contectam *Laurentianus*, Contemptum *L.* ah nimis *D:* animis *Parisinus et Laurentianus*, animi *L.* 11. eliconei *DL.*

Qui rapis teneram ad virum
Virginem, o Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaee,
Cinge tempora floribus
Suave olentis amaraci,
Flammeum cape, laetus huc
Huc veni niveo gerens
Luteum pede soccum,
Excitusque hilari die
Nuptialia concinens
Voce carmina tinnula
Pelle humum pedibus, manu
Pineam quate taedam.
Namque Vinia Manlio,
Qualis Idalium colens
Venit ad Phrygium Venus
Iudicem, bona cum bona
Nubet alite virgo,
30 Floridis velut enitens
Myrtus Asia ramulis,
Quos Hamadryades deae
Ludicrum sibi rosido
Nutriunt humore.
Quare age huc aditum ferens
Perge linquere Thespiae
Rupis Aonios specus,
Nympha quos super irrigat
Frigerans Aganippe,
Ac domum dominam voca
Coniugis cupidam novi,
Mentem amore revinciens,
Ut tenax hedera huc et huc
Arborem implicat errans.
Vosque item simul, integrae
Virgines, quibus advenit
Par dies, agite in modum

29, 15. O hymenaee hymen *DL.* *correxi secundum p.* 31, 1. 17. amarici *DL.* 22. continens *Laurentianus et Riccardianus.* 23. tumula *DL.* 26. iunia *Laurentianus et Riccardianus*, Viniam *L.* Manlio *Parisinus:* mallio *DL.*

30, 11. Ac deomum *D.* 12. Coniugii *D solus.* 13. revincens *DL.* 18. nodum *L.*

Dicite ʻo Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaeeʼ,
Ut lubentius, audiens
Se citarier ad suum
Munus, huc aditum ferat
Dux bonae Veneris, boni
Coniugator amoris.
Quis deus magis ancxiis
Est petendus amantibus?
Quem colent homines magis
Caelitum? o Hymenaee Hymen,

31 O Hymen Hymenaee.
Te suis tremulus parens
Invocat, tibi virgines
Zonula soluunt sinus,
Te timens cupida novos
Captat aure maritus.
Tu fero iuveni in manus
Floridam ipse puellulam
Dedis a gremio suae
Matris, o Hymenaee Hymen,
O Hymen Hymenaee.
Nil potest sine te Venus,
Fama quod bona comprobet,
Commodi capere: at potest
Te volente. quis huic deo
Compararier ausit?
Nulla quit sine te domus
Liberos dare, nec parens
Stirpe vincier: at potest
Te volente. quis huic deo
Compararier ausit?
Quae tuis careat sacris,

30, 20 *om DL.* O hymenaee hymenaee hymen *Parisinus et Laurentianus.* 21. libentius *D.* 24 Dii *pr L solus.* bonae] bene *D solus.* 26. ancxiis *Hauptius*: amatis *DL.* 27. pentendus *D.* 30. Comperarier (Compararier *L*) ausit *DL.*

31, 1. O hymenee (O hymen *L*) himenee ymen *DL.* 2. Tu *D.* sui *DL.* si remulus *L*, si remus *D.* 6. maritos *DL.* 7. fer o *DL.* iuvenis in *L.* 11. O Hymen *om L*, Hymen *om D.* 13. Fabia *pr L solus.* que *D solus.* 17. qui *L.* 19. nitier *Parisinus*, vicier *Laurentianus.* cingier *Schraderus.* 22. saccis *D.*

Non queat dare praesides
Terra finibus: at queat
Te volente. quis huic deo
Compararier ausit? 61,75
Claustra pandite ianuae,
Virgo ades. viden ut faces
Splendidas quatiunt comas?
Tardet ingenuus pudor: 81
Flet, quod ire necesse est. 83

32 Flere desine. non tibi, 86
Arunculeia, periculum est,
Nequa femina pulchrior
Clarum ab Oceano diem
Viderit venientem. 90
Talis in vario solet
Divitis domini hortulo
Stare flos hyacinthinus.
Sed moraris, abit dies:
Prodeas, nova nupta. 95
Prodeas, nova nupta, si
Iam videtur, et audias
Nostra verba. viden? faces
Aureas quatiunt comas:
Prodeas nova nupta. 100
Non tuus levis in mala
Deditus vir adultera
Proca turpia persequens
A tuis teneris volet
Secubare papillis, 105
Lenta qui velut adsitas
Vitis implicat arbores,
Implicabitur in tuum
Complexum. sed abit dies:
Prodeas, nova nupta. 110

31, 28. adest *DL.* ades *Schraderus.*

32. *pagina summa codices ponunt versum* 27. 3. Aurunculeia *codex interpolatus Vallierianus a.* 1481. 5. Claro *D.* 8. hominis *pr L.* 9. yacintius *L.* 10. 25. 33, 2. 35, 22. abiit *DL.* 11 *om DL.* 13—16 *Laurentianus ponit post* 17—19. 14. viden ut *DL: quod correxi.* 19. Procatur pia *DL*, Procatur turpia *Parisinus.* Probra turpia *Itali.* 20. volet *Parisinus et Laurentianus:* nolet *D*, nollet *L.* 22. Lentaque velut *DL.*

Quem tamen magis audiens 82

O cubile, quod omnibus 114

Candido pede lecti,
Quae tuo veniunt hero,
Quanta gaudia. quae vaga

33 Nocte, quae medio die
Gaudeat! sed abit dies:
Prodeas, nova nupta.
Tollite, o pueri faces:
Flammeum video venire.
Ite, concinite in modum
'Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.'
Ne diu taceat procax
Fescennina locutio,
Nec nuces pueris neget
Desertum domini audiens
Concubinus amorem.
Da nuces pueris, iners
Concubine: satis diu
Lusisti nucibus: lubet
Iam servire Thalassio.
Concubine, nuces da.
Sordebant tibi villicae,
Concubine, hodie atque heri:
Nunc tuum cinerarius
Tondet os. miser ah miser
Concubine, nuces da.
. Diceris male te a tuis
Unguentate glabris marite
Abstinere: sed abstine.

32, 27 *huc revocavi.* 28. 29. '*Post ista duo carmina fenestra in codice antiquo sequitur*' *Alexander Guarinus.*

33, 4. o *om DL.* 6 *post* 8 *ponunt DL.* 8 *et* 34, 3. 8. 13. 18. 23. 28. 35, 3. 8. 13. io *in fine addunt DL. ceterum pro* Io *in initio versuum* O *legendum est cum Ald.* 1502. 9. Neu *L.* taceatis *DL.* 10. Fascennina *D.* locatio *Laurentianus et pr Riccardianus.* iocatio *Heinsius.* 17. talasio *D.* 20. eri *D.* 21. tuus *L.* 24. Diceres malle *DL.* te atius *D.*

Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.
Scimus haec tibi quae licent
Sola cognita: sed marito
34 Ista non eadem licent.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.
Nupta, tu quoque, quae tuus
Vir petet, cave ne neges,
Ni petitum aliunde eat.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.
En tibi domus ut potens
Et beata viri tui,
Quae tibi sine fine erit
(Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee)
Usque dum tremulum movens
Cana tempus anilitas
Omnia omnibus annuit.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.
Transfer omine cum bono
Limen aureolos pedes,
Rasilemque subi forem.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.
Aspice, unus ut accubans
Vir tuus Tyrio in toro
Totus immineat tibi.
Io Hymen Hymenaee io,
  Io Hymen Hymenaee.
Illi non minus ac tibi
Pectore uritur intimo
35 Flamma, sed penite magis.

33, 28 *om D, Laurentianus et Riccardianus.* io *in fine add L.*
34, 4. tuis *D.* 6. Ne *L.* 11. fine *om L, Laurentianus et Riccardianus.* erit *Avantius:* servit *DL.* 15. anilis aetas *DL.* 16. amnuit *D.* annuet *Itali.* 19. Tranfer *D.* onnine *D,* omne *L.* 21. sibi *DL.* 24. intus *Statius.* 29. Illo *D solus.* 30. urimur *pr L et Laurentianus.* imo *D.*

Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.
Mitte brachiolum teres,
Praetextate, puellulae:
Iam cubile adeat viri.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.
Bonae senibus unis
Cognitae breve feminae,
Collocate puellulam.
Io Hymen Hymenaee io,
Io Hymen Hymenaee.
Iam licet venias, marite:
Uxor in thalamo tibi est
Ore floridulo nitens,
Alba parthenice velut
Luteumve papaver.
At, marite, (ita me iuvent
Caelites) nihilo minus
Pulcher es, neque te Venus
Negligit. sed abit dies:
Perge, ne remorare.
Non diu remoratus es,
Iam venis. bona te Venus
Iuverit, quoniam palam
Quod cupis capis et bonum
Non abscondis amorem.
Ille pulveris Africei
Siderumque micantium
36 Subducat numerum prius,
Qui vostri numerare volt
Multa milia ludei.

35, 5. Pretestatae *D.* puellae *DL.* 6. adeant *L,* adeant *D.* 9. uvis *L.* Vos bonae senibus viris *Scaliger.* 10. berve *Laurentianus.* 11. puellam *DL.* 15. tibi est *Parisinus:* ubi est *L,* est tibi *D. et corr L.* 16. florido *D.* 17. velut] vultu *DL.* 18. Luteum ut *L.* 19—23 *libri ponunt post* 28. *correxit Scaliger.* 19. Ad (At *D)* maritum tamen iuvenem (iuenem *D) DL. correxit Scaliger.* 21. Pulchre res *DL.* nec *D et pr L.* 23. ne rememorare *Laurentianus et pr Riccardianus.* 24. remorata es *DL.* 26. Invenerit *DL.* 28. abscondas *DL.* 29. Africi *Heinsius:* ericei *Parisinus et Laurentianus,* ericet *L,* ericea *D.*
36, 2. nostri *DL.* volunt *DL.* 3. ludere *DL.*

Ludite ut lubet, et brevi
Liberos date. non decet
Tam vetus sine liberis
Nomen esse, sed indidem
  Semper ingenerari.
Torquatus volo parvulus
Matris e gremio suae
Porrigens teneras manus
Dulce rideat ad patrem
  Semihiante labello.
Sit suo similis patri
Manlio et facile inscieis
Noscitetur ab omnibus
Et pudicitiam suae
  Matris indicet ore.
Talis illius a bona
Matre laus genus approbet,
Qualis unica ab optima
Matre Telemacho manet
  Fama Penelopeo.
Claudite ostia, virgines:
Lusimus satis. at, bonei
Coniuges, bone vitei et
Munere assidue valentem
  Exercete iuventam.

Vesper adest: iuvenes, consurgite: Vesper Olympo
Expectata diu vix tandem lumina tollit.
37 Surgere iam tempus, iam pinguis linquere mensas:
Iam veniet virgo, iam dicetur Hymenaeus.

36, 4. Et ludite et lubet *DL.* 7. indidem *L*, ibidem *D.* 8. ingenerati *D.* 13. Sed mihi ante *DL. correxit Scaliger. ante eum Itali* Sed hiante. 15. Mallio *L.* facie *Burmannus secundus ad anthol. Lat.* 1, 125 *et* 4, 201. insciens *DL.* 17. suam *DL.* 20. Matrizans genus *D et Riccardianus.* 22. theleamaco *D*, thelamaco *L.* 23. penolopeo *D.* 25. ad *DL.* bolnei *L.* 26. bonae vitae (*omisso* et) *L*, bonae vitae et *Parisinus et Laurentianus.* bene vivite et *Itali.* 29. consurgit *D.* 30. solvit *L.*

37, 1. pinguis *T (Thuaneus saeculi X, inter Parisinos regios* 8071, *in quo hoc* epithalamium Catulli *legitur, a Duebnero curiose excussus):* pingues *DL.* 2. ducetur *L.*

Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.
    Cernitis, innuptae, iuvenes? consurgite contra.
Nimirum Oetaeos ostendit Noctifer ignes.
Sic certest: viden ut perniciter exiluere?
Non temere exiluere: canent, quo visere par est.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.
    Non facilis nobis, aequales, palma parata est:
Aspicite, innuptae secum ut meditata requirunt.
Non frustra meditantur: habent memorabile quod sit.
Nec mirum, penitus quae tota mente laborant.
Nos alio mentes, alio divisimus aures:
Iure igitur vincemur: amat victoria curam.
Quare nunc animos saltem committite vestros:
Dicere iam incipient, iam respondere decebit.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.
    Hespere, qui caelo fertur crudelior ignis?
Qui natam possis conplexu avellere matris,
Conplexu matris retinentem avellere natam,
Et iuveni ardenti castam donare puellam.
Quid faciunt hostes capta crudelius urbe?
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenae.
    Hespere, qui caelo lucet iucundior ignis?
Qui desponsa tua firmes conubia flamma,
Quae pepigere viri, pepigerunt ante parentes,
Nec iunxere prius quam se tuus extulit ardor.
Quid datur a divis felici optatius hora?
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.
    Hesperus e nobis, aequales, abstulit unam.

*

37, 4. consurgi eretera *T.* 5. oeta eos *T:* hoc eos *DL.* Eoos *Itali.* imbres *T*, imber *DL.* 6. certes.l. *T*, certe *DL.* pernicitor exilluere *D.* 7. quod *T.* *fortasse* sidere. par est *T:* parent *DL.* 8. Hymene *(sic pr)* hymeneae hymeneae *T.* 9. facile *corr L.* nobilis *T.* aequalis *DLT.* 10. innuptaeque *DL.* meditata requirunt *T:* meditata requaerunt *D*, meditare quaerunt *L*, meditamine quaerunt *Parisinus* 7989. meditamina quaerunt *Itali.* 11. memora psile *T.* 12. *habet solus T.* 13. Non *T.* 15. nunc *T:* non *DL.* alios *D.* convertite *T.* 16. incipiant *pr T.* 18. quis *T.* potuit, *al.* fertur *L.* 19. conplexua vellere *T.* 20. avelle *T.* 22. credelius *T.* 24. quis *T.* iocundior *DL.* 25. fines *T.* connubia *DL.* 26. Quo *DL.* vir *T.* 28. a *om T.* 29. Kymeno kymenaee kymenades o kymeneae *T.* 30—38, 6 *om pr L.* 30. aequalem *D*, aequalis *T.*

38 Namque tuo adventu vigilat custodia semper.
Nocte latent fures, quos idem saepe revertens,
Hespere, mutato comprendis nomine eosdem.
At libet innuptis ficto te carpere questu.
Quid tum, si carpunt, tacita quem mente requirunt?
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.
  Ut flos in septis secretus nascitur hortis,
Ignotus pecori, nullo convolsus aratro,
Quem mulcent aurae, firmat sol, educat imber
(Multi illum pueri, multae optavere puellae:
Idem cum tenui carptus defloruit ungui,
Nulli illum pueri, nullae optavere puellae),
Sic virgo, dum intacta manet, dum cara suis est:
Cum castum amisit polluto corpore florem,
Nec pueris iucunda manet nec cara puellis.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.
  Ut vidua in nudo vitis quae nascitur arvo,
Nunquam se extollit, nunquam mitem educat uvam,
Sed tenerum prono deflectens pondere corpus
Iam iam contingit summum radice flagellum
(Hanc nulli agricolae, nulli coluere iuvenci:
At si forte eadem est ulmo coniuncta marito,
Multi illam agricolae, multi coluere iuvenci),
Sic virgo, dum intacta manet, dum inculta senescit:
Cum par conubium maturo tempore adepta est,
Cara viro magis et minus est invisa parenti.
  At tu ne pugna cum tali coniuge, virgo.

38, 3. comperendis nomine eospem *T.* nomine Eous *Schraderus.* 4. Adlucet *T.* 5. Quittum si carpiunt *T.* quem *L*: quema *T*, q̄m *D*, quam *Laurentianus*, quod *pr Riccardianus.* 8. convolsus *T*: contusus *DL.* 9. Quaemulcens aurefirma *T.* 10. obtavere *T.* 11. 12 *om T et Laurentianus.* 13. dum innupta *Quinctilianus inst.* 9, 3, 16. *p.* 804. dum cara *Parisinus et Laurentianus, itaque Quinctilianus:* tum cara *DLT.* sui *L.* est *T et Quinctilianus:* sed *DL.* 15. iocunda *DL.* 16. Kymeneo kymemeae kymenades kymeneae *T.* 17. Et *T.* arvo] orto *D.* 18. Numquam se extollit quam muniteam ducat uvam *T.* 19. perflectens *T.* 20. flacellum *T.* 21. Hancnulli agrigcule multi acoluere *T.* 22. 23 *om D.* 22. Apsi *T.* ultimo *Laurentianus,* marita *T.* 23. agricule *T.* accoluere *DL*, acoluere *T:* coluere *Itali.* 24. tum inculta *T.* 25. connubium *DL.* 26. cura *DT.* virgo *L.* 27. Et tu nec *L cum Laurentiano et Riccardiano*, Et tua nec *T*, Tu non nec *D.*

Non aequom est pugnare, pater cui tradidit ipse,
Ipse pater cum matre, quibus parere necesse est.
Virginitas non tota tua est, ex parte parentum est:
39 Tertia pars patri data, pars data tertia matri,
Tertia sola tua est. noli pugnare duobus,
Qui genero sua iura simul cum dote dederunt.
Hymen o Hymenaee, Hymen ades o Hymenaee.

Super alta vectus Attis celeri rate maria
Phrygium ut nemus citato cupide pede tetigit
Adiitque opaca silvis redimita loca deae,
Stimulatus ibi furenti rabie, vagus animis,
Devolsit ile acuto sibi rodere silicis.
Itaque ut relicta sensit sibi membra sine viro,
Etiam recente terrae sola sanguine maculans
Niveis citata cepit manibus leve typanum,
Typanum tuom, Cybebe, tua, mater, initia,
Quatiensque terga taurei teneris cava digitis
Canere haec suis adorta est tremebunda comitibus.
'Agite ite ad alta, Gallae, Cybeles nemora simul,
Simul ite, Dindymenae dominae vaga pectora,
Aliena quae petentes velut exules loca
Sectam meam executae duce me mihi comites
Rapidum salum tulistis truculentaque pelagi
Et corpus evirastis Veneris nimio odio,

38, 28. equom *T*, equo *D*, aequum *L*. 30 *om T. in fine* est *om D*.

39, 1. Tertia patris pars est data tertia matri *T*. 2. sola *(sive* solit) tu est noli tuignare duobus *T*. 4. Kymeno kymeneae kymenades. o. kymeneae *T*. 5. Attis celeri ratis *vel* rate *Terentianus Maurus v.* 2900 *et Marius Victorinus p.* 2602: athis celere (celer *D*) rate *DL*. 6. ut *om Atilius Fortunatianus p.* 2677. 2678. *idem habet priore loco* cito *et omittit* pede. 8. ibi *Puccii et Minturni excerpta:* ubi *DL*. amnis *DL*, animi *Itali*. 9. Devolvit *DL: correxit Hauptius.* ile *de coniectura posui:* iletas *L*, illectas *D*. pondere *DL: correxit Hauptius.* silices *DL*. 11. maculas *DL*. 12. 13. tympanum *DL. correxit Scaliger.* 13. tubam cybeles (cybelles *L) DL: quod correxi.* tu *DL*. 14. tauri et *DL*. 15. hoc *Laurentianus.* 16. cybales *D*, cybelles *L*. 17. dindimenee *D*. dominae vaga pecora *Itali*, vaga pectora dominae *Ahlwardtus.* 18. loca celeri *DL*. 19. exe tute *D*, excute *Laurentianus.* 20. pelage *Bentleius ad Manil*, 4, 650. *idem commemorat Scaliger.* 21. evitastis *L*.

Hilarate aere citatis erroribus animum.
Mora tarda mente cedat: simul ite, sequimini
Phrygiam ad domum Cybebes, Phrygia ad nemora deae,
Ubi cymbalum sonat vox, ubi tympana reboant,
Tibicen ubi canit Phryx curvo grave calamo,
Ubi capita Maenades vi iaciunt ederigerae,
Ubi sacra sancta acutis ululatibus agitant,
Ubi suevit illa divae volitare vaga cohors.
Quo nos decet citatis celerare tripudiis.'
40 Simul haec comitibus Attis cecinit notha mulier,
Thiasus repente linguis trepidantibus ululat,
Leve tympanum remugit, cava cymbala recrepant,
Viridem citus adit Idam properante pede chorus.
Furibunda simul anhelans vaga vadit animam agens
Comitata tympano Attis per opaca nemora dux,
Veluti iuvenca vitans onus indomita iugi:
Rapidae ducem sequuntur Gallae properipedem.
Itaque, ut domum Cybebes tetigere lassulae,
Nimio e labore somnum capiunt sine Cerere.
Piger his labante langore oculos sopor operit:
Abit in quiete molli rabidus furor animi.
Sed ubi oris aurei Sol radiantibus oculis
Lustravit aethera album, sola dura, mare ferum,
Pepulitque noctis umbras vegetis sonipedibus,
Ibi Somnus excitam Attin fugiens citus abiit:
Trepidante eum recepit dea Pasithea sinu.
Ita de quiete molli rapida sine rabie
Simul ipsa pectore Attis sua facta recoluit,

39, 22. Hilaritate *D.* aere citatis *Laurentianus:* é recitatis *margo L*, crocitatis *DL.* et erroribus *D.* an animum *DL.* 24. cybeles *D*, cybelles *L.* 25. sonant *D solus.* 27. menade sui *DL.* ei derigere *D*, ei dirigere *L.* 29. die *D.*

40, 1. hoc *Laurentianus.* athis *D et margo L*, atris *L.* 2. Thiasiis *L*, Tasiis *D.* trepitantibus *D.* 5. anima gens *DL. quod correxi.* 6. timpanos *D.* actis *D*, Athis *L.* 7. iuvenca *Laurentianus:* iuventa *DL.* iugi] luci *DL.* 8. sequitur *D.* propere pedem *DL. correxit Balth. Venator.* 9, ut *om L.* cybales *D*, cybelles *L.* 11. ocellos *D.* 12. Abiit in *DL.* . . . li rabidus *in fragmento Festi p.* 82: mollis rabidus *DL.* 13. horis aureis *DL.* 14. cythara *pr L.* sol adura *DL.* 16. excitum *DL, quod correxi.* Athin *L*, athim *D.* 17. eum *Laurentianus:* cum *DL.* pasiteo *DL*, pasithes *Laurentianus.* 18. dee *D.* 19. ipse *DL.* athis *DL.*

Liquidaque mente vidit sine queis ubique foret,
Animo aestuante rusum reditum ad vada tetulit.
Ibi maria vasta visens lacrimantibus oculis,
Patriam allocuta maestast ita voce miseriter.
'Patria o mei creatrix, patria o mea genetrix,
Ego quam miser relinquens, dominos ut herifugae
Famuli solent, ad Idae tetuli nemora pedem,
Ut aput nivem et ferarum gelida stabula forem
Et earum omnia adirem furibunda latibula,
Ubinam aut quibus locis te positam, patria, reor?
Cupit ipsa pupula ad te sibi dirigere aciem,

41 Rabie fera carens dum breve tempus animus est.
Egone a mea remota haec ferar in nemora domo?
Patria, bonis, amicis, genitoribus abero?
Abero foro, palaestra, stadio et gymnasiis?
Miser ah miser, querendum est etiam atque etiam, anime.
Quod enim genus figuraest, ego non quod habuerim?
Ego mulier, ego adolescens, ego ephebus, ego puer.
Ego gymnasi fui flos, ego eram decus olei:
Mihi ianuae frequentes, mihi limina tepida,
Mihi floridis corollis redimita domus erat,
Linquendum ubi esset orto mihi sole cubiculum.
Ego nunc deum ministra et Cybeles famula ferar?
Ego Maenas, ego mei pars, ego vir sterilis ero?
Ego viridis algida Idae nive amicta loca colam?
Ego vitam agam sub altis Phrygiae columinibus,
Ubi cerva silvicultrix, ubi aper nemorivagus?
Iam iam dolet quod egi, iam iamque paenitet.'
Roseis ut huic labellis sonitus abiit celer

40, 20. sineque his *DL.* 21. extuanter visum *D*, aestuanter usum *L.* retulit *DL.* 23. Patria *D.* allocuta est ita voce miseriter (miserius *Parisinus*, miseritus *Riccardianus*) maiestas *DL. correxit Muretus.* 26. retuli *DL.* 27. Vt caput *DL.* niveum *D.* 30. popula *L.* ad te *Parisinus:* athe *Laurentianus*, atte *L*, áte *D.*

41, 5. ah *L*: hac *D.* atque *L*: ac *D.* 6. Quid *D.* figura est *DL.* non quid (nunquid *D*) abierim *DL. correxit Scaliger.* 8. gymnasii *Laurentianus:* gymnasti *L*, ginasti *D.* sui *D.* 10. floridus *D.* circulis *L*, circulus *D.* 11. solo *DL.* 12. Ego nec *DL: correxit Santenius.* ferarum *DL.* 14. nive] ne ne *DL.* 15. columnibus *DL.* 16. nemora vagus *Laurentianus.* 17. que *Laurentianus:* om *D*, quod *L.* 18. hinc *DL.* adiit *DL.* celer, *quo vocabulo libri carent, ex eodem folii praecedentis versu* 39, 18 *huc revocavi.*

Geminas matris ad aures nova nuntia referens,
Ibi iuncta iuga resolvens Cybele leonibus
Laevumque pecoris hostem stimulans ita loquitur.
‘Agedum’ inquit ‘age ferox i, face ut hunc furor . . . . ,
Face uti furoris ictu reditum in nemora ferat,
Mea libere nimis qui fugere imperia cupit.
Age caede terga cauda, tua verbera patere,
Face cuncta mugienti fremitu loca retonent,
Rutilam ferox torosa cervice quate iubam.’
Ait haec minax Cybebe religatque iuga manu.
Ferus ipse sese adhortans rapidum incitat animo,
Vadit, fremit, refringit virgulta pede vago.

42 At ubi humida albicantis loca litoris adiit,
Teneramque vidit Attin prope marmora pelagi,
Facit impetum: illa demens fugit in nemora fera:
Ibi semper omne vitae spatium famula fuit.
Dea, magna dea, Cybebe, dea, domina Dindymei,
Procul a mea tuus sit furor omnis, hera, domo:
Alios age incitatos, alios age rabidos.

Peliaco quondam prognatae vertice pinus
Dicuntur liquidas Neptuni nasse per undas
Phasidos ad fluctus et fines Aeetaeos,
Cum lecti iuvenes, Argivae robora pubis,
Auratam optantes Colchis avertere pellem
Ausi sunt vada salsa cita decurrere puppi,
Caerula verrentes abiegnis aequora palmis.
Diva quibus retinens in summis urbibus arces

41, 19. Geminas ad aures deorum *D solus*, Geminas deorum ad aures *ceteri: quae correxi.* 20. Vbi vincta *DL.* resolves *D.* cybeles *D.* 21. pectoris *DL.* 22. i *Scaliger addidit.* fac. *DL.* *puto* furor agitet. 23. Fac ut *DL, quod correxi.* ictum *L.* ictum *D.* 25. tergo *DL.* tua verum vera patere (pater *D*) *DL.* 26. Fac *DL.* fremitum *D.* 28. cybele *DL.* 29. adorta lis *L,* adoram talis *D.*

42, 2. Tenerumque *DL, quod correxi.* athin *D,* Athim *L.* marmorea *DL.* pelagi *Laurentianus:* pelago *DL.* 3. Fecit *DL.* ille *DL, quod correxi.* 5. cybele *DL.* dindymei *L:* dindimme^{ei} *D,* dindymenei *Riccardianus.* 6. tuo *D.* 7. rabidos *Laurentianus:* rapidos *DL.* 8. Peliaco *Marius Victorinus p.* 2581: Pelliaco *DL.* condam *Laurentianus.* 10 oeteos *D,* oeticos *L.* 11. puppis *DL.* 14. abigenis *pr L.*

Ipsa levi fecit volitantem flamine currum,
Pinea coniungens inflexae texta carinae.
Illa rudem cursu prima imbuit Amphitriten.
Quae simul ac rostro ventosum proscidit aequor,
Tortaque remigio spumis incanduit unda,
Emersere feri candenti e gurgite vultus
Aequoreae monstrum Nereides admirantes.
Illa, atque alia, viderunt luce marinas
Mortales oculi nudato corpore Nymphas
Nutricum tenus extantes e gurgite cano.
Tum Thetidis Peleus incensus fertur amore,
Tum Thetis humanos non despexit hymenaeos,
Tum Thetidi pater ipse iugandum Pelea sensit.
O nimis optato saeclorum tempore nati
Heroes, salvete, deum genus, o bona matrum
Progenies, salvete iterum . . . .

43 Vos ego saepe meo vos carmine conpellabo,
Teque adeo eximie taedis felicibus aucte
Thessaliae columen Peleu, cui Iuppiter ipse,
Ipse suos divum genitor concessit amores.
Tene Thetis tenuit pulcherrima Nereine?
Tene suam Tethys concessit ducere neptem,
Oceanusque, mari totum qui amplectitur orbem?
Quae simul optatae finito tempore luces
Advenere, domum conventu tota frequentat
Thessalia, oppletur laetanti regia coetu:
Dona ferunt prae se, declarant gaudia vultu.
Deseritur Cieros, linquunt Phthiotica, Tempe
Crannonisque domos ac moenia Larisaea,

42, 17. Pinee *D.* inflexit *pr L.* texta *Laurentianus:* testa *DL.* 18. primam *L.* imbuit *L:* rudiit *D.* amphitritem *D et margo L*, amphitrionem *L.* 20. Tortaque *excerpta Minturni:* Totaque *DL.* 21. freti *vel* fero canenti *Schraderus.* 22. neriides amirantes *D.* 23. *fortasse* si qua alia. videre *L.* 24. oculis *DL.* 28. Cum *DL.* 29. seculorum *D.* 30. dum *D.* gens *interpr. Vergilii Veronensis ad Aen.* 5, 80. matrum *interpr. Verg.:* matre *Laurentianus*, mater *DL.* 31. *haec servavit interpres Vergilii.*

43, 2. thetis *D*, thetys *L.* 3. cum *D.* 5. Nereine *Hauptius:* neptunne *D*, neptine *Laurentianus*, nectine *L.* 6. concepsit *D.* 8. optato *DL.* 9. Ad lenire *D*, Allenire *L.* frequentant *L.* 11. victu *L.* 12. Cieros *Meinekius:* syros *D*, scyros *D.* *fortasse* Phthiotida. 13. Gravinonisque *DL. correxit Victorius.* ac micenis alocrisea *D*, ac nicenis alacrisca *L.*

Pharsalum coeunt, Pharsalia tecta frequentant.
Rura colit nemo, mollescunt colla iuvencis,
Non humilis curvis purgatur vinea rastris,
Non glaebam prono convellit vomere taurus,
Non falx attenuat frondatorum arboris umbram,
Squalida desertis rubigo infertur aratris.
Ipsius at sedes, quacunque opulenta recessit
Regia, fulgenti splendent auro atque argento.
Candet ebur soliis, collucent pocula mensae,
Tota domus gaudet regali splendida gaza.
Pulvinar vero divae geniale locatur
Sedibus in mediis, Indo quod dente politum
Tincta tegit roseo conchyli purpura fuco.
Haec vestis priscis hominum variata figuris
Heroum mira virtutes indicat arte.
Namque fluentisono prospectans litore Diae
Thesea cedentem celeri cum classe tuetur

44 Indomitos in corde gerens Ariadna furores,
Necdum etiam sese quae visit visere credit,
Ut pote fallaci quae tum primum excita somno
Desertam in sola miseram se cernat arena.
Inmemor at iuvenis fugiens pellit vada remis,
Irrita ventosae linquens promissa procellae.
Quem procul ex alga maestis Minois ocellis,
Saxea ut effigies bacchantis, prospicit, euhoe,
Prospicit et magnis curarum fluctuat undis,
Non flavo retinens subtilem vertice mitram,
Non contecta levi velatum pectus amictu,
Non tereti strophio lactentis vincta papillas,
Omnia quae toto delapsa e corpore passim
Ipsius ante pedes fluctus salis alludebant.
Set neque tum mitrae neque tum fluitantis amictus
Illa vicem curans toto ex te pectore, Theseu,

43, 14. Pharsaliam *DL. correxit Pontanus.* 20. ad *DL.* 22. epbur *D.* 25. quod *L:* que *D.* 29. litora *Laurentianus.* dia *DL.*

44, 1. adriana *D.* 2. Ne dum *L.* seseque sui tui (terni *Laurentianus)* se credit (credidit *L*) *DL. correxit Vossius.* 8. Sassea *D.* heuhe *D*, heue *L.* 9. flutuat *D.* 12. lactantes *Isidorus* 19, 33, *qui hunc versum ascribit Cinnae* luctantes *Muretus.* cincta *Isidorus.* 13. tota *D solus.* delapse e *L*, delapso *D.* 15, Si *DL.*

Toto animo, tota pendebat perdita mente.
Ah misera, assiduis quam luctibus externavit
Spinosas Erycina serens in pectore curas
Illa tempestate, ferox quo ex tempore Theseus
Egressus curvis e litoribus Piraei
Attigit iniusti regis Gortynia tecta.
Nam perhibent olim crudeli peste coactam
Androgeoneae poenas exolvere caedis
Electos iuvenes simul et decus innuptarum
Cecropiam solitam esse dapem dare Minotauro.
Quis angusta malis cum moenia vexarentur,
Ipse suum Theseus pro caris corpus Athenis
Proicere optavit potius quam talia Cretam
Funera Cecropiae nec funera portarentur.
45 Atque ita nave levi nitens ac lenibus auris
Magnanimum ad Minoa venit sedesque superbas.
Hunc simul ac cupido conspexit lumine virgo
Regia, quam suavis expirans castus odores
Lectulus in molli complexu matris alebat,
Quales Eurotae progignunt flumina myrtus
Auràve distinctos educit verna colores,
Non prius ex illo flagrantia declinavit
Lumina, quam cuncto concepit corpore flammam
Funditus atque imis exarsit tota medullis.
Heu misere exagitans immiti corde furores
Sancte puer, curis hominum qui gaudia misces,
Quaeque regis Golgos quaeque Idalium frondosum,
Qualibus incensam iactastis mente puellam
Fluctibus in flavo saepe hospite suspirantem!
Quantos illa tulit languenti corde timores!
Quanto saepe magis fulgore expalluit auri!
Cum saevum cupiens contra contendere monstrum
Aut mortem oppeteret Theseus aut praemia laudis.

44, 17. prodebat *Laurentianus.* 18. assidine *pr L.* externavit *D et Nonius* 2, 308 *p.* 108: extenuavit *L.* 20. feroxque *DL.* ex *Italus in exemplari Veneto ed. Ald.* 1502: et *L*, in *D.* 22. cortinia tenta *DL.* templa *Parisinus*, tempta *Laurentianus.* 23. prohibent *D.* 24. Cum androgeaueae *DL.* 27. moenia *L:* incena *D*, in cenia *Riccardianus.* 29. Proiicere *L.*

45, 1. leni nitens atque levibus *D.* 3. simulhac *D.* 6. europae pergignunt *DL.* 13. Quique *DL.* colchos *DL.* *correxit Avantius.* quique *D.* 14. Qualibet *L.* 17. fulgure *D.* 19. oppeteret *Laurentianus:* opetere *D*, oppere *L.*

Non ingrata tamen frustra munuscula divis
Promittens tacito succendit vota labello.
Nam velut in summo quatientem brachia Tauro
Quercum aut conigeram sudanti cortice pinum
Indomitus turbo contorquens flamine robur
Eruit (illa procul radicibus exturbata
Prona cadit, lateque tumieius obvia frangens),
Sic domito saevum prostravit corpore Theseus
Nequicquam vanis iactantem cornua ventis.
Inde pedem sospes multa cum laude reflexit
Errabunda regens tenui vestigia filo,
46 Ne labyrintheis e flexibus egredientem
Tecti frustraretur inobservabilis error.
Sed quid ego a primo digressus carmine plura
Commemorem, ut linquens genitoris filia vultum,
Ut consanguineae complexum, ut denique matris,
Quae misera in gnata deperdita laeta . . . . .,
Omnibus his Thesei dulcem praeoptarit amorem,
Aut ut vecta ratis spumosa ad litora Diae,
Aut ut eam devinctam lumina somno
Liquerit immemori discedens pectore coniunx?
Saepe illam perhibent ardenti corde furentem
Clarisonas imo fudisse e pectore voces,
Ac tum praeruptos tristem conscendere montes,
Unde aciem in pelagi vastos protenderet aestus,
Tum tremuli salis adversas procurrere in undas
Mollia nudatae tollentem tegmina surae,
Atque haec extremis maestam dixisse querelis,

45, 21. suspendit *Parisinus*. succepit *Statius*. veta *D*. 22. veluti in *D*. 23. cornigeram *DL*. corpore *D*. 24. Indomitum *D*. Indomitum turben *Spengelius*. 25. Exuit *L*. radicibus *Parisinus, Laurentianus, Riccardianus:* radicitus *DL*. 26. tumieius *D*, cum eius *L et Laurentianus*, tum eius *Riccardianus*. *fortasse* late qua est impetus. obvia *Parisinus*, *Laurentianus et margo L:* omnia *DL*. 30. tenens *pr L*.

46, 1. laberintheis *DL*. 2. frustrarentur *L*. 3. a *Parisinus:* cum *DL*. carmina *Riccardianus*. pluvi *D*, 6. ignata *DL*, unguata *margo L*. *fortasse* laetabatur. 7. praeoptaret *margo L*, portaret *DL*. 8. *fortasse* rati. 9. *fortasse* Venerit, aut. devincta *D*, devicta *L*. 10. descendens *D*. 11. prohybent *D*. 12. Clarissimas *D*. 13. At *L*. tristes *D*, tristis *L*. ostendere *D*. 14. in *om DL*. praetenderet *D*. 17. haec *Riccardianus:* hoc *L*, *om D et pr L*. dixisse mesta *D*.

Frigidulos udo singultus ore cientem.
'Siccine me patriis avectam, perfide, ab oris,
Perfide, deserto liquisti in litore, Theseu?
Siccine discedens neglecto numine divum
Immemor ah devota domum periuria portas?
Nullane res potuit crudelis flectere mentis
Consilium? tibi nulla fuit clementia praesto,
Immite ut nostri vellet miserescere pectus?
At non haec quondam nobis promissa dedisti
Voce: mihi non haec miserae sperare iubebas,
Sed connubia laeta, sed optatos hymenaeos,
Quae cuncta aerii discerpunt irrita venti.
Tum iam nulla viro iuranti femina credat,
47 Nulla viri speret sermones esse fideles;
Quis dum aliquid cupiens animus praegestit apisci,
Nil metuunt iurare, nihil promittere parcunt:
Sed simul ac cupidae mentis satiata libido est,
Dicta nihil metuere, nihil periuria curant.
Certe ego te in medio versantem turbine leti
Eripui, et potius germanum amittere crevi,
Quam tibi fallaci supremo in tempore deessem.
Pro quo dilaceranda feris dabor alitibusque
Praeda, neque iniecta tumulabor mortua terra.
Quaenam te genuit sola sub rupe leaena,
Quod mare conceptum spumantibus expuit undis,
Quae Syrtis, quae Scylla rapax, quae vasta Charybdis,
Talia qui reddis pro dulci praemia vita?
Si tibi non cordi fuerant connubia nostra,
Saeva quod horrebas prisci praecepta parentis,
At tamen in vestras potuisti ducere sedes,
Quae tibi iocundo famularer serva labore
Candida permulcens liquidis vestigia lymphis
Purpureave tuum consternens veste cubile.

46, 19. patris advectam *D.* avertam *Laurentianus.* aris *DL.* 23. Nullave *L.* mentes *L.* 25. mitescere *DL.* 26. nobis] blanda *margo L.* 27. non *Parisinus*: nec *DL.* hoc *L.* spetare *D.* 29. aerei *D.* disserpunt *D*, diserpunt *L.* ventis *D.* 30. Nunc iam *Baptista Guarinus*, '*v. c.*' *Minturno teste.*

47, 4. simulhac *D.* 10. intacta *DL.* 12. expumantibus *D.* 13. silla *D.* iusta *Laurentianus*, rapta *D.* 16. Sevaque orrebas *D.* 17. potuistis *DL.* 20. Purpureaque *D solus.* prosternens *D.*

Sed quid ego ignaris nequicquam conqueror auris,
Externata malo, quae nullis sensibus auctae
Nec missas audire queunt nec reddere voces?
Ille autem prope iam mediis versatur in undis,
Nec quisquam apparet vacua mortalis in alga.
Sic nimis insultans extremo tempore saeva
Fors etiam nostris invidit questibus auris.
Iuppiter omnipotens, utinam ne tempore primo
Gnosia Cecropiae tetigissent litora puppes,
Indomito nec dira ferens stipendia tauro
48 Perfidus in Cretam religasset navita funem,
Nec malus hic celans dulci crudelia forma
Consilia in nostris requiesset sedibus hospes!
Nam quo me referam? quali spe perdita nitor?
Idomeneusne petam montes? ah gurgite lato
Discernens pontum truculentum ubi dividit aequor?
An patris auxilium sperem, quemne ipsa reliqui
Respersum iuvenem fraterna caede secuta?
Coniugis an fido consoler memet amore,
Quine fugit lentos incurvans gurgite remos?
Praeterea nullo litus, sola insula, tecto,
Nec patet egressus pelagi cingentibus undis:
Nulla fugae ratio, nulla spes: omnia muta,
Omnia sunt deserta, ostentant omnia letum.
Non tamen ante mihi languescent lumina morte,
Nec prius a fesso secedent corpore sensus,
Quam iustam a divis exposcam prodita multam,
Caelestumque fidem postrema comprecer hora.
Quare, facta virum multantes vindice poena
Eumenides, quibus anguino redimita capillo
Frons expirantis praeportat pectoris iras,
Huc huc adventate, meas audite querelas,
Quas ego, vae miserae, extremis proferre medullis

47, 21. conquerar *DL*. 22. Exte$\overset{r}{n}$uata *D*, Extenuata *L*. 28. non *apud Macrobium Sat.* 6, 1. 30. ferens *om D*.

48, 1. creta relegasset *D*. 2. duci *D*. 3. Consilium nostris requisisset *DL*. 5. Idmoneosne *L*, Idoneos ne *D*. Idomeneosne *Itali*. a *DL:* at *Puccii et aliorum excerpta*. 6. Discedens *Itali*. 7. quem ve *L*. 10. Quine *excerpta Minturni:* Quive *DL*. lentos *margo L:* ventos *L*, unctos *D*. 14. ostendunt *D*. 15. languescunt *D solus*. 17. mulctam *DL*. 18. comprecor *DL*. 19. mulctantes *DL*. 23. misera *L*. praeferre *D*.

Cogor inops, ardens, amenti caeca furore.
Quae quoniam verae nascuntur pectore ab imo,
Vos nolite pati nostrum vanescere luctum,
Sed quali solam Theseus me mente reliquit,
Tali mente, deae, funestet seque suosque.'
Has postquam maesto profudit pectore voces,
Supplicium saevis exposcens anxia factis,
49 Annuit invicto caelestum numine rector,
Quo tunc et tellus atque horrida contremuerunt
Aequora, concussitque micantia sidera mundus.
Ipse autem caeca mentem caligine Theseus
Consitus oblito dimisit pectore cuncta,
Quae mandata prius constanti mente tenebat,
Dulcia nec maesto sustollens signa parenti
Sospitem Erechtheum se ostendit visere portum.
Namque ferunt olim, classi cum moenia divae
Linquentem gnatum ventis concrederet Aegeus,
Talia complexum iuveni mandata dedisse.
'Gnate mihi longa iocundior unice vita,
Gnate, ego quem in dubios cogor dimittere casus,
Reddite in extrema nuper mihi fine senectae,
Quandoquidem fortuna mea ac tua fervida virtus
Eripit invito mihi te, cui languida nondum
Lumina sunt gnati cara saturata figura,
Non ego te gaudens laetanti pectore mittam,
Nec te ferre sinam fortunae signa secundae,
Sed primum multas expromam mente querelas,
Canitiem terra atque infuso pulvere foedans,
Inde infecta vago suspendam lintea malo,
Nostros ut luctus nostraeque incendia mentis
Carbasus obscurata decet ferrugine Hibera.
Quod tibi si sancti concesserit incola Itoni,

48, 27. qualis sola *DL*. 28. funeste *D*. 30. ansia *D*.

49, 1. invito *L*, in voto *D*. 2. et *om Parisinus*. Quomodo nunc tellus *L*. contrumuere *D*. 4. mente *D*, mentis *L*. *correxit Statius*. 8. erectum *Laurentianus et Riccardianus*, ereptum *DL*. *correxit Vossius*. 9. classem *L*. castae *excerpta Minturni*. moenico *L*, meonico *D*. 10 cum crederet *DL*. 11. complexum *Laurentianus*: complexo *DL*. 13. indibius *D*. 16. mihi] nihil *D*.

24. obscurata dicet *L*, obscurata duget (diget *Riccardianus*) *D*, obscura dicet *Laurentianus*. *correxi de coniectura*. 25. ithomi *L*, thomi *D*.

Quae nostrum genus ac sedes defendere Erechthei
Annuit, ut tauri respergas sanguine dextram,
Tum vero facito ut memori tibi condita corde
Haec vigeant mandata, nec ulla oblitteret aetas,
Ut simul ac nostros invisent lumina collis,
50 Funestam antennae deponant undique vestem,
Candidaque intorti sustollant vela rudentes,
Quam primum cernens ut laeta gaudia mente
Agnoscam, cum te reducem aetas prospera sistet.'
Haec mandata prius constanti mente tenentem
Thesea ceu pulsae ventorum flamine nubes
Aerium nivei montis liquerē cacumen.
At pater, ut summa prospectum ex arce petebat,
Anxia in assiduos absumens lumina fletus,
Cum primum inflati conspexit lintea veli,
Praecipitem sese scopulorum e vertice iecit,
Amissum credens immiti Thesea fato.
Sic funesta domus ingressus tecta paterna
Morte ferox Theseus qualem Minoidi luctum
Obtulerat mente immemori talem ipse recepit.
Quae tamen aspectans cedentem maesta carinam
Multiplices animo volvebat saucia curas.
At parte ex alia florens volitabat Iacchus
Cum thiaso Satyrorum et Nysigenis Silenis,
Te quaerens, Ariadna, tuoque incensus amore.
Qui tum alacres passim lymphata mente furebant
Euhoe bacchantes, euhoe capita inflectentes.
Horum pars tecta quatiebant cuspide thyrsos,
Pars e divulso iactabant membra iuvenco,
Pars sese tortis serpentibus incingebant,
Pars obscura cavis celebrabant orgia cistis,
Orgia, quae frustra cupiunt audire profani,
Plangebant aliei proceris tympana palmis

49, 26. ac *Itali:* has *DL.* Erechthei *Vossius:* freti *DL.* 28. Tu *DL.* 30. simul haec *DL.*

50, 3. ut *L:* quam *D.* mentem *D.* 4. aera prospera sistent *D.* 7. Aerium *Laurentianus:* Aereum *DL.* 9. Ansia *D.* assumens *L.* 10. infecti *Ang. Colocius et alii Itali.* 14. minoyda *D.* 15. in memore *D.* 16. credentem *D solus.* 18. pater *D,* yacus *D,* Iachus *L.* 20. Et *L.* adriana *D.* 21. alacras *D,* 22. Euche-euche *DL.* 23. Harum *DL.* 24. divalso *D,* 25. *om D et Riccardianus.* 28. aliae *DL.*

Aut tereti tenuis tinnitus aere ciebant,
Multis raucisonos efflabant cornua bombos
Barbaraque horribili stridebat tibia cantu.
Talibus amplifice vestis decorata figuris
Pulvinar complexa suo velabat amictu.
Quae postquam cupide spectando Thessala pubes
Expleta est, sanctis coepit decedere divis.
Hic, qualis flatu placidum mare matutino
Horrificans Zephyrus proclivas incitat undas
Aurora exoriente vagi sub limina Solis,
Quae tarde primum clementi flamine pulsae
Procedunt (leni resonant plangore cachinni),
Post vento crescente magis magis increbrescunt
Purpureaque procul nantes a luce refulgent,
Sic tum vestibuli liquentes regia tecta
Ad se quisque vago passim pede discedebant.
Quorum post abitum princeps e vertice Pelei
Advenit Chiron portans silvestria dona:
Nam quotcunque ferunt campi, quos Thessala magnis
Montibus ora creat, quot propter fluminis undas
Aura parit flores tepidi fecunda Favoni,
Hos indistinctis plexos tulit ipse corollis,
Quo permulsa domus iucundo risit odore.
Confestim Penios adest, viridantia Tempe,
Tempe, quae silvae cingunt super impendentes,
Naiasin linquens doris celebranda choreis,
Non vacuus: namque ille tulit radicitus altas
Fagos ac recto proceras stipite laurus,

50, 30. Multis *Bern. Pisanus apud Perreium:* Multi *DL.* efflebant *DL.*

51, 1. Bachataque *Laurentianus.* 8. sublimia *L*, sublima *D.* 9. crementi *D.* 10. leni resonant *Cuiacianus liber non sincerus:* leviter sonant *DL*, leviterque sonant *corr L cum Parisino.* clangore *pr L.* Placor, tranquillitas: at Catullus plangor *excerpta ex veteribus glossis Pithoeana p.* 71 *Gothofr.* 11. increbescunt *DL.* 12. ab *L.* refulgens *D.* 13. tum *Laurentianus:* tibi *DL.* ibi *Hauptius.* 14. At *L*, A *D.* 16. celestia *D.* 17. quodcunque *DL.* campis *L.* quot *excerpta Italorum.* 18. quod *D*, quos *L.* 19. perit *D et pr L.* 21. Quot *L.* iocundo *D.* 22. peneios *D.* adest ut *L.* 24. Minosim *DL: correxit Hauptius.* doris] *fortasse* crebris. 25. Non acuos *L*, Nonacrios *D*, Novacrios *margo L: correxit Baptista Guarinus.* illi *D.* 26. lauros *D.*

Non sine nutanti platano lentaque sorore
Flammati Phaethontis et aeria cupressu.
Haec circum sedes late contexta locavit,
Vestibulum ut molli velatum fronde vireret.

52 Post hunc consequitur sollerti corde Prometheus,
Extenuata gerens veteris vestigia poenae,
Quam quondam silici restrictus membra catena
Persolvit pendens e verticibus praeruptis.
Inde pater divum sancta cum coniuge natisque
Advenit caelo, te solum, Phoebe, relinquens,
Unigenamque simul cultricem montibus Idri:
Pelea nam tecum pariter soror aspernata est
Nec Thetidis taedas voluit celebrare iugalis.
Qui postquam niveis flexerunt sedibus artus,
Large multiplici constructae sunt dape mensae,
Cum interea infirmo quatientes corpora motu
Veridicos Parcae coeperunt edere cantus.
His corpus tremulum complectens undique vestis
Candida purpurea talos incinxerat ora,
At roseo niveae residebant vertice vittae,
Aeternumque manus carpebant rite laborem.
Laeva colum molli lana retinebat amictum,
Dextera tum leviter deducens fila supinis
Formabat digitis, tum prono in pollice torquens
Libratum tereti versabat turbine fusum,
Atque ita decerpens aequabat semper opus dens,
Laneaque aridulis haerebant morsa labellis,
Quae prius in levi fuerant extantia filo:
Ante pedes autem candentes mollia lanae
Vellera virgati custodibant calathisci.
Hae tum clarisona pellentes vellera voce

51, 27. luctanti *L*, mutanti *margo L.* sororum *L.* 28. Flamanti *L.* phetontis *D*, phoetontis *L.* aerea *D.* 30. Vestibuli *D.* niteret *D.*

52, 3. Qua *L.* Scythicis *N. Heinsius.* 5. divi *L.* gnatisque *L.* 7. ydri *D.* Idae *Itali.* 8. Pallada *D*, Palea *Laurentianus.* 9. iugales *D.* 10. posquam *D.* fluxerunt *L.* 13. Veridices *Laurentianus.* 14. undique questus *DL.* 15. talos *Itali*: tuos *L et plerique omnes*, rubicunda *D et Riccardianus.* intinxerat *L.* 16. Annoso *Ern. Schulzius.* residebat *L.* victe *D.* 18. amistum *pr L.* 21. librabat vertice *D.* 26. custodiebant *L.* calathisti *DL.* 27. Haec *DL.* pectentes *Statius*, vellentes *Theodorus Heysius.*

Talia divino fuderunt carmine fata,
Carmine, perfidiae quod post nulla arguet aetas.
'O decus eximium magnis virtutibus augens,
53 Emathiae tutamen opis, clarissime nato,
Accipe, quod laeta tibi pandunt luce sorores,
Veridicum oraclum. sed vos, quae fata secuntur,
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Adveniet tibi iam portans optata maritis
Hesperus, adveniet fausto cum sidere coniunx,
Quae tibi flexanimo mentem perfundat amore
Languidulosque paret tecum coniungere somnos
Levia substernens robusto brachia collo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Nulla domus tales unquam contexit amores,
Nullus amor tali coniunxit foedere amantes,
Qualis adest Thetidi, qualis concordia Peleo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
11 Nascetur vobis expers terroris Achilles,
Hostibus haud tergo, sed forti pectore notus,
Qui persaepe vago victor certamine cursus
Flammea praevertet celeris vestigia cervae.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Non illi quisquam bello se conferet heros,
Cum Phrygii Teucro manabunt sanguine . . . . . .
Troicaque obsidens longinquo moenia bello
Periuri Pelopis vastabit tertius heres.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Illius egregias virtutes claraque facta
Saepe fatebuntur gnatorum in funere matres,
Cum in cinerem canos solvent a vertice crines

52, 28. 29. carmina *pr L.* 29. *malim* arguit.

53, 1. carissime *L.* 2. lenta *D.* voce *margo L.* 3. oraculum *L.* sequuntur *L.* 4. ducenti subtemine *apud Macrobium Sat.* 6, 1. 5. mariti *L.* 7. flexo animo mentis perfundat amorem *DL. correxit Mureius. sed malim* Quae te flexanimo mentis *coll.* 54, 15. 8. sonos *L.* Nulla, Nullus, Qualis, Currite] *hos versus om D et codices plerique.* unquam tales *L*, *Laurentianus*, *Mediolanenses* 24. 38. 46, *Hamburgensis et ceteri: mutavit Guarinus et Aldus* 1502. contexet *corrector D. fortasse* connexit. 11. nobis *D.* 12. aut *D.* 14. praevertit *L.* 16. conferat *D.* 17. campi *margo L*, tenen *L*, teuen *Laurentianus*, trunci *Parisinus.* 22. natorum *D.* 23. Cum civium *L.*

Putridaque infirmis variabunt pectora palmis.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Namque, velut densas praecerpens cultor aristas
Sole sub ardenti flaventia demetit arva,
Troiugenum infesto prosternet corpora ferro.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Testis erit magnis virtutibus unda Scamandri,
54 Quae passim rapido diffunditur Hellesponto,
Cuius iter caesis angustans corporum acervis
Alta tepefaciet permixta flumina caede.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Denique testis erit morti quoque reddita praeda,
Cum teres excelso coacervatum aggere bustum
Excipiet niveos percussae virginis artus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Nam simul ac fessis dederit fors copiam Achivis
Urbis Dardaniae Neptunia solvere vincla,
Alta Polyxenia mitescent caede sepulcra,
Quae, velut ancipiti succumbens victima ferro,
Proiiciet truncum summisso poplite corpus.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Quare agite optatos animi coniungite amores.
Accipiat coniunx felici foedere divam,
Dedatur cupido iam dudum nupta marito.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Non illam nutrix orienti luce revisens
Hesterno collum poterit circumdare filo.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.
Anxia nec mater discordis maesta puellae
Secubitu caros mittet sperare nepotes.
Currite ducentes subtegmina, currite, fusi.'
Talia praefantes quondam felicia Pelei
Carmina divino cecinerunt pectore Parcae.
Praesentes namque ante domos invisere castas

53, 24. narrabunt *pr L.* 26. praecernens *L*, procernens *D.* *correxit Statius.* messor *margo L.* 28. prosteruens *D et pr L.* 30. scamabri *pr. L.*

54, 5. 6 *om D.* 7. perculsae *DL.* 9. simulahac *D*, simul hanc *L.* copiam *L:* omnia *D.* 11. polisenia *D*, polixena *L.* madescent *L.* 12. procurrens *D.* 13. Proiecit *pr L.* 19. reviset *D.* 20. Externo *L.* 22. Ansia *D.* 23. Succubitu *margo L.* cares mittes *D solus.* 26. cecinere *L.*

Heroum et sese mortali ostendere coetu
Caelicolae nondum spreta pietate solebant.
55 Saepe pater divum templo in fulgente revisens,
Annua cum festis venissent sacra diebus,
Conspexit terra centum procumbere tauros.
Saepe vagus Liber Parnasi vertice summo
Thyiadas effusis euantis crinibus egit,
Cum Delphi tota certatim ex urbe ruentes
Acciperent laeti divum fumantibus aris.
Saepe in letifero belli certamine Mavors
Aut rapidi Tritonis hera aut Rhamnusia virgo
Armatas hominum est praesens hortata catervas.
Sed postquam tellus scelere est imbuta nefando,
Iustitiamque omnes cupida de mente fugarunt,
Perfudere manus fraterno sanguine fratres,
Destitit extinctos natus lugere parentes,
Optavit genitor primaevi funera nati,
Liber ut innuptae poteretur flore novercae,
Ignaro mater substernens se impia nato
Impia non verita est divos scelerare parentes,
Omnia fanda nefanda malo permixta furore
Iustificam nobis mentem avertere deorum.
Quare nec talis dignantur visere coetus,
Nec se contingi patiuntur lumine claro.

Etsi me assiduo confectum cura dolore
  Sevocat a doctis, Ortale, virginibus,
Nec potis est dulcis Musarum expromere fetus
  Mens animi (tantis fluctuat ipsa malis:
Namque mei nuper Lethaeo gurgite fratris
  Pallidulum manans alluit unda pedem,

54, 28. Heroum et *Io. Bapt. Sigicellus:* Nereus *L*, Nreus *D*. ceteri *D*. 30. Languidior tenera cui *L*, Languidior tenera compendens siccula beta *D*, Languidior tenera cui petens sicula beta *Laurentianus*.

55, 2. dum *DL*. venisset *L*. 3. Prospexit *D*. currus *DL*. 5. Thiadas *L*, Thaydas *D*. ovantis *Laurentianus*, bacchantis *D*. 6. tuentes *D*, tuenti$\overset{e}{s}$ *L*. 7. Acciperet *L*. 8. laetefero *D*. 9. rānusia *D*, rannusia *L*. 14. Dextibit *D*. 16. potiretur *DL*. 18. *fortasse* parentis. 23. defectum *Laurentianus*. 24. Sed vacat *L*. 25. dulcissimus harum *L*. 27. lethei *DL*. 28. alluit *Laurentianus*; abluit *DL*.

Troia Rhoeteo quem subter litore tellus
   Ereptum nostris obterit ex oculis.

56 *Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,*
   Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
   Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
   Nunquam ego te, misero frater adempte mihi,
Alloquar, audiero nunquam tua   loquentem,
   Nunquam ego te, vita frater amabilior,
Aspiciam posthac. at certe semper amabo,
   Semper maesta tua carmina morte canam,
Qualia sub densis ramorum concinit umbris
   Daulias absumpti fata gemens Itylei),
Sed tamen in tantis maeroribus, Ortale, mitto
   Haec expressa tibi carmina Battiadae,
Ne tua dicta vagis nequicquam credita ventis
   Effluxisse meo forte putes animo,
Ut missum sponsi furtivo munere malum
   Procurrit casto virginis e gremio,
Quod miserae oblitae molli sub veste locatum,
   Dum adventu matris prosilit, excutitur:
Atque illud prono praeceps agitur decursu,
Huic manat tristi conscius ore rubor.

Omnia qui magni dispexit lumina mundi,
   Qui stellarum ortus comperit atque obitus,
Flammeus ut rapidi solis nitor obscuretur,
   Ut cedant certis sidera temporibus,
Ut Triviam furtim sub Latmia saxa relegans
   Dulcis amor gyro devocet aerio,

55, 30. matris *D.*

56, 1—7 *interstitium in L. D. Parisiensis, Riccardianus et alii habent septimum, ceteros addidi ex p.* 62, 4—8 *et* 64, 13—17.
7. verba *rec Parisinus*, fata *Mediolanensis* 24. *fortasse* facta, *ut p.* 5, 20. 10. tegam *L.* legam *Itali.* 11. armorum *L.* 12. Daunias *D*, Baiulas *L*, Daiulas *margo L.* assumpti *L.* ithilei *L*, ithelei *D.* 14. experta *Parisinus.* abattiadae *D*, actiade *L.* 17. furtivum *D.* 18. in gremio *D.* 19. oblitum *D.* 21. At *D.* 22. pudor *D.* 23. despexit *DL.* 24. habitus *L.* 27. furti *D.* sublimia saxa religans *DL.* sub lamia *Parisinus.* 28. gyro *Itali*; guioclero *L*, *spatium vacuum in D.*

Idem me ille Conon caelesti numine vidit
E Bereniceo vertice caesariem

57 Fulgentem clare, quam multis illa dearum
Levia protendens brachia pollicita'st,
Qua rex tempestate novo auctus hymenaeo
Vastatum finis iverat Assyrios,
Dulcia nocturnae portans vestigia rixae,
Quam de virgineis gesserat exuviis.
Estne novis nuptis odio Venus? anne parentum
Frustrantur falsis gaudia lacrimulis,
Ubertim thalami quas intra limina fundunt?
Non, ita me divi, vera gemunt, iuerint.
Id mea me multis docuit regina querelis
Invisente novo proelia torva viro.
At tu non orbum luxti deserta cubile,
Sed fratris cari flebile discidium?
Cum penitus maestas exedit cura medullas!
Ut tibi tunc toto pectore sollicitae
Sensibus ereptis mens excidit! at te ego certe
Cognoram a parva virgine magnanimam.
Anne bonum oblita es facinus, quo regium adepta's
Coniugium, quo non fortius ausit alis?
Sed tum maesta virum mittens quae verba locuta es!
Iuppiter, ut tristi lumina saepe manu!
Quis te mutavit tantus deus? an quod amantes
Non longe a caro corpore abesse volunt?
Atque ibi me cunctis pro dulci coniuge divis
Non sine taurino sanguine pollicita's,
Si reditum tetulisset. is haut in tempore longo

56, 29. in lumine *Vossius.* fecit *pr L.* 30. Ebore niceo *DL. conf. anthol. Lat.* 3, 172, 8.

57, 1. dare *Laurentianus.* cunctis-deorum *Hauptius.* 2. est *libri.* 3. Quare ex *DL.* 4. Vastum *L.* fines *D.* ierat *L.* 6. al. eximiis *margo L.* 7. atque *DL.* 9. inter lumina *L.* 10. diu *L.* iuverint *DL.* 13. An *Itali.* lusisti *D.* 14. desidium *D*, dissidium *L.* 15. Quam *Bentleius. possis etiam* Tum. 16. tunc *Laurentianus:* nunc *DL.* sollicitet *DL.* 17. erectis *L.* te *addidit Vossius.* 18. Cognatam *pr L.* magnanima *L. conf. Hygin. poet. astr.* 2, 24. 19. bonam *D.* est *L.* quod *Laurentianus*, quam *DL.* adeptus (*om* es) *DL.* 20. quod *L.* fortior aut sit *DL.* 25. me *Colotius et Perreius:* pro *DL.* 26. es *libri.* 27. te tulisset *Parisinus et Laurentianus*, rettulisset *DL.* aut *DL.*

Captam Asiam Aegypti finibus addiderat.
Quis ego pro factis caelesti reddita coetu
Pristina vota novo munere dissoluo.

58 Invita, o regina, tuo de vertice cessi,
Invita: adiuro teque tuumque caput,
Digna ferat quod siquis inaniter adiurarit:
Sed qui se ferro postulet esse parem?
Ille quoque eversus mons est, quem maxima in oris
Progenies Thiae clara supervehitur,
Cum Medi propere novum mare, cumque iuventus
Per medium classi barbara navit Athon.
Quid facient crines, cum ferro talia cedant?
Iuppiter, ut Chalybon omne genus pereat,
Et qui principio sub terra quaerere venas
Institit ac ferri frangere duritiem!
Abiunctae paulo ante comae mea fata sorores
Lugebant, cum se Memnonis Aethiopis
Unigena impellens nutantibus aera pennis
Obtulit Arsinoes Locridos ales equos,
Isque per aetherias me tollens advolat umbras
Et Veneris casto collocat in gremio.
Ipsa suum Zephyritis eo famulum legarat,
Graia Canopieis incola litoribus.
Hi dii ven ibi vario ne solum in lumine caeli
Ex Ariadneis aurea temporibus
Fixa corona foret, sed nos quoqne fulgeremus
Devotae flavi verticis exuviae,
Uvidulum a fluctu cedentem ad templa deum me

58, 1. tua *D.* cassi *D.* 2. adiuntio *D.* 3. adiuraret *DL.* 5. maximum in orbe *Itali.* 6. Thiae *Vossius:* phythie *D*, phithiae *L.* 7. rupere *vel* peperere *Itali.* atque *L.* 9. credant *D.* 10. Chalybon *Politianus:* celitum *DL*, celtum *Laurentianus*, caelorum *margo L.* 12. ferris fringere *L.* 13. Adiunctae *L.* 15. nictantibus *Bentleius.* aeria *L.* 16. asineos *pr L.* Locridos *Bentleius:* elocridicos *L*, daridos *D.* alis *Laurentianus.* 17. aethereas *DL.* avolat *Canterus.* 18. advolat (collocat) *L.* 19. zyphiritis *L.* legerat *D.* 20. Gratia *DL, quod correxi.* Tracia *corr L.* canopicis *D et margo L*, caponicis *L.* 21. Ni *Laurentianus.* ven *omittit spatio relicto D.* ne] ve *L.* Ardui ibi *Hauptius.* in numine *DL.* 22. adriadneis *D*, adrianeis *L.* 24 eximiae *L.* 25. Vindulum *Laurentianus*, Viridulum *DL.* decūmae *L*, decumme *Laurentianus.*

Sidus in antiquis diva novum posuit:
Virginis et saevi contingens namque leonis
Lumina, Callisto iuxta Lycaonida,
Vertor in occasum, tardum dux ante Booten,
Qui vix sero alto mergitur Oceano.
59 Sed quanquam me nocte premunt vestigia divum,
Lux autem canae Tethyi restituit,
Pace tua fari hic liceat, Rhamnusia virgo,
(Namque ego non ullo vera timore tegam,
Nec si me infestis discerpent sidera dictis,
Condita quin verei pectoris evoluam),
Non his tam laetor rebus, quam me afore semper,
Afore me a dominae vertice discrucior.
Quicum ego, dum virgo quondam fuit omnibus expers,
Unguenti si una milia multa bibi,
Nunc, vos optato quam iunxit lumine taeda,
Non post unanimis corpora coniugibus
Tradite nudantes reiecta veste papillas,
Quin iucunda mihi munera libet onyx,
Vester onyx, casto petitis quae iura cubili.
Sed quae se impuro dedit adulterio,
Illius ah mala dona levis bibat irrita pulvis:
Namque ego ab indignis praemia nulla peto.
Sed magis, o nuptae, semper concordia vostras
Semper amor sedes incolat assiduus.
Tu vero, regina, tuens cum sidera divam
Placabis festis luminibus Venerem,

58, 26. novi *D*. 28. lycaonia *DL*. iuncta Lycaoniae *Itali*. 29. boothem *L*, boetem *D*.

59, 2. aut *L*. theti *DL*. restituem *D*, restituem [re] *L*, *quod correxi*. 3. ranusía *D*, rānusia *L*. 4. nullo *L*, nulla *D*. 5. si me] sine *DL*. diserpent *L*. 6. vere *L*, veri *D*. evolue *DL*. 7. 8. affore *L*, abfore *D*. 8. discutior *D*. 10. Vnguentis *DL*. i *litteram addidi*. una *L*: vini *D*. 11. vos *L*: nox *D*. quem [a] *L*. vixit *Laurentianus*, vicit *D*. 12. uno animos *D*, uno annis (animus *in margine*) *L*. corporea *D*. 13. retecta *L*, detecta *D*. 14. Quam *DL*, *quod correxi*. iocunda *D*. 15. Vestet *D*. quaeritis *L*, colitis *margo L*. quaeque *D*, quam *Riccardianus*. 16. Seque se *D*. 17. á *L*. levis bibat dona *DL*. 18. indigetis *pr L*. 19. semper *L*: magis *D*. nostras *DL*. 21. diva *D*.

Unguinis expertem non siris esse tuam me,
   Sed potius largis affice muneribus.
Sidera corruerint utinam! coma regia fiam:
   Proximus Hydrochoi fulgeret Oarion.

60

O dulci iucunda viro, iucunda parenti,
   Salve, teque bona Iuppiter auctet ope,
Ianua, quam Balbo dicunt servisse benigne
   Olim, cum sedes ipse senex tenuit,
Quamque ferunt rursus voto servisse maligno,
   Postquam es porrecto facta marita sene,
Dic agedum nobis, quare mutata feraris
   In dominum veterem deseruisse fidem.
'Non (ita Caecilio placeam, cui tradita nunc sum)
   Culpa mea est, quamquam dicitur esse mea,
Nec peccatum a me quisquam pote dicere quicquam:
   Verum isti populi ianua qui te facit,
Qui, quacunque aliquid reperitur non bene factum,
   Ad me omnes clamant 'ianua, culpa tua'st.''
Non istuc satis est uno te dicere verbo,
   Sed facere ut quivis sentiat et videat.
'Qui possum? nemo quaerit nec scire laborat.'
   Nos volumus: nobis dicere ne dubita.
'Primum igitur, virgo quod fertur tradita nobis,
   Falsum est. non illam vir prior attigerit,
Languidior tenera cui pendens sicula beta
   Nunquam se mediam sustulit ad tunicam:
Sed pater illius gnatei violasse cubile
   Dicitur et miseram conscelerasse domum,

59, 23. Vnguinis *Bentleius:* Sanguinis *DL.* siveris esse *Scaliger:* vestris esse *DL,* vesse *Laurentianus.* tuam *Avantius*: tuum *DL.* 24. effice *DL.* 25. Sidera cur iterent ūt *DL, quod correxi.* 26. idrocoi — fulgeret o arion *D.*

60, 2. est *DL.* marite *L.* 3. agedum *Itali:* age de *DL.* vobis *D.* 4. venerem *D.* 5. plateam *Laurentianus.* 8. *om Laurentianus pl.* 36, 23 *liber non bonus.* isto *Parisinus,* istis *D. fortasse* Verum istud populi fabula, Quinte, facit. *sic fere Scaliger.* 10. tua est *libri.* 13. Qui *Minturnus et Perreius:* Quid *DL.* possim *D.* 14. nobis *Muretus:* vobis *DL.* 16. non qui *Scaliger,* namque *Itali.* attigerat *Parisinus et pr Riccardianus.* 17. sicula *L.* 18. ad] hanc *DL.* 19. gnate *D,* gnati *L.*

Sive quod impia mens caeco flagrabat amore,
Seu quod iners sterili semine natus erat,
Et quaerendus is, unde foret nervosius illud,
Quod posset zonam solvere virgineam.'
Egregium narras mira pietate parentem,
Qui ipse sui gnati minxerit in gremium.
'Atqui non solum hoc se dicit cognitum habere
Brixia Chinea suppositum specula,
Flavus quam molli percurrit flumine Mella,
Brixia Veronae mater amata meae,

61 Sed de Postumio et Corneli narrat amore,
Cum quibus illa malum fecit adulterium.
Dixerit hic aliquis 'qui tu isthaec, ianua, nosti,
Cui nunquam domini limine abesse licet,
Nec populum auscultare, sed hic suffixa tigillo
Tantum operire soles aut aperire domum?'
Saepe illam audivi furtiva voce loquentem
Solam cum ancillis haec sua flagitia,
Nomine dicentem quos diximus, ut pote quae mi
Speret nec linguam esse nec auriculam.
Praeterea addebat quendam, quem dicere nolo
Nomine, ne tollat rubra supercilia.
Longus homo est, magnas quoi lites intulit olim
Falsum mendaci ventre puerperium.'

Quod mihi fortuna casuque oppressus' acerbo
Conscriptum hoc lacrimis mittis epistolium,
Naufragum ut eiectum spumantibus aequoris undis
Sublevem et a mortis limine restituam,
Quem neque sancta Venus molli requiescere somno

60, 23. is *de coniectura posui:* ut *D*, et *Parisinus*, *om L*. 24. virginiam *D*. 25. narrem *D*. 26. nati minxerat *D*. 27. Atque *D*. se dicit hoc *L*. 28. Cenomanae supposita speculae *Colocius et apud Perreium Pisanus. alii* Cycnea. 29. praecurrit *Cluverius*. mello *DL*.

61, 3. hi *L*. quid *D*, quod *L*. 4. lumine *margo L*. 5. haec *L*, hoc *Laurentianus*. 7. audivit *L*. 8. sola *L*. cum ancillis *Statius:* conciliis *D*, cum conciliis *L*. 9 12. Homine *D*. 9. dissimus *D*. 10. Sperаret *Itali*. 11. Praetere *D*. 12. te *L*. 13. est *om D*. qui *DL*. 14. mendacii *L*. 15. casusque *D*. 16. mittit *L*. 17. Naufragium ut *L*. 19. sacra *pr L solus*.

Desertum in lecto caelibe perpetitur,
Nec veterum dulci scriptorum carmine Musae
Oblectant, cum mens anxia pervigilat,
Id gratum est mihi, me quoniam tibi dicis amicum,
Muneraque et Musarum hinc petis et Veneris:
Sed tibi ne mea sint ignota incommoda, Mani,
Neu me odisse putes hospitis officium,
Accipe, quis merser fortunae fluctibus ipse,
Ne amplius a misero dona beata petas.
Tempore quo primum vestis mihi tradita pura est,
Iucundum cum aetas florida ver ageret,
62 Multa satis lusi: non est dea nescia nostri,
Quae dulcem curis miscet amaritiem:
Sed totum hoc studium luctu fraterna mihi mors
Abstulit. o misero frater adempte mihi,
Tu mea tu moriens fregisti commoda, frater,
Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
Cuius ego interitu tota de mente fugavi
Haec studia atque omnis delicias animi.
Quare, quod scribis Veronae turpe Catullo
Esse, quod hic quisquis de meliore nota
Frigida deserto tepefacit membra cubili,
Id, Mani, non est turpe, magis miserum est.
Ignosces igitur, si, quae mihi luctus ademit,
Haec tibi non tribuo munera, cum nequeo.
Nam, quod scriptorum non magna est copia apud me,
Hoc fit, quod Romae vivimus: illa domus,
Illa mihi sedes, illic mea carpitur aetas:
Huc una ex multis capsula me sequitur.
Quod cum ita sit, nolim statuas nos mente maligna
Id facere aut animo non satis ingenuo,
Quod tibi non utriusque petenti copia facta est:

61, 22. ansia *D.* 23. quoniam *D et pr L:* quem *corr L.* 24. *prius* et *om Parisinus.* 25. commoda *L.* manli *D*, malli *L*, *quod correxi.* 26. Heu *D.* 27. Aspice *D.*

62, 11. catulle *L.* 12. hic *L*: is *D solus.* *malim* quivis. *cf.* 60, 12. 13. tepefacta *Laurentianus.* tepefecit *Itali: fortasse* tepefaxit. 14. manli *D*, mali *L: quod correxi.* 20. casula *Laurentianus.* 21. nos statuas *L.* 22. ingenio *DL.* 23. posta est *L.*

Ultro ego deferrem, copia siqua foret.
Non possum reticere, deae, qua me Allius in re
Iuverit aut quantis iuverit officiis:
Nec fugiens saeclis obliviscentibus aetas
Illius hoc caeca nocte tegat studium:
Sed dicam vobis, vos porro dicite multis
Millibus et facite haec charta loquatur anus

Notescatque magis mortuus atque magis,
Nec tenuem texens sublimis aranea telam
63 In deserto Alli nomine opus faciat.
Nam, mihi quam dederit duplex Amathusia curam,
Scitis, et in quo me corruerit genere,
Cum tantum arderem quantum Trinacria rupes
Lymphaque in Oetaeis Malia Thermopylis,
Maesta neque assiduo tabescere lumina fletu
Cessarent tristique imbre madere genae,
Qualis in aerii perlucens vertice montis
Rivus muscoso prosilit e lapide,
Qui cum de prona praeceps est valle volutus,
Per medium sensim transit iter populi,
Dulce viatori lasso in sudore levamen,
Cum gravis exustos aestus hiulcat agros.
Hic, velut in nigro iactatis turbine nautis
Lenius aspirans aura secunda venit
Iam prece Pollucis, iam Castoris implorate,
Tale fuit nobis Manius auxilium.
Is clausum lato patefecit limite campum,
Isque domum nobis isque dedit dominam,

62, 24. differem *D*, diferrem *L*. 25. quam fallius *L*, quam fallimus *D*. *correxit Scaliger*. 27. sedis *pr L*. 30. certa *D et pr L*. 31. *interstitium in L:* Omnibus et (in *Parisinus*) triviis vulgetur fabula passim *D*. *hic versus in codice Parisino Senecae ascribitur*. 33. texens tenuem *D*. arenea *D*. 34. Iucundum cum aetas (cometas *D*) florida ver (ut *L*) ageret *DL*. *post hunc interstitium est in L*.

63, 1. ali *L*, aliis *D*, alii *Parisinus*. *correxit Scaliger*. 2. anatunsia *D*. 5. Limphe in *D*. ortheis *L*, cethis *Laurentianus*. manlia *D*, mathilia *L*. termophilis *DL*. 6. numula *DL* 7. Cessaret *D*, Cessare *L*, Cessare ne *Laurentianus*. 8. aerei *D*. 9. prosilta e lapide *D solus*. 10. valde *pr L*. 11. sensim *Hauptius*: densi *DL*. 12. Duce *DL*. basso *DL*. levamus *DL*. 15. Levius *L*, Leniter *D*. 16. *fortasse* imploratu. 17. manlius *DL*, *quod correxi*. 18. crassum *D*, classum *pr L*.

Ad quam communes exerceremus amores.
  Quo mea se molli candida diva pede
Intulit et trito fulgentem in limine plantam
  Innixa arguta constituit solea,
Coniugis ut quondam flagrans advenit amore
  Protesilaeam Laodamia domum
Inceptam frustra, nondum cum sanguine sacro
  Hostia caelestis pacificasset heros.
Nil mihi tam valde placeat, Rhamnusia virgo,
  Quod temere invitis suscipiatur heris.
Quam ieiuna pium desideret ara cruorem,
64 Docta est amisso Laodamia viro,
Coniugis ante coacta novi dimittere collum,
  Quam veniens una atque altera rursus hiems
Noctibus in longis avidum saturasset amorem,
  Posset ut abrupto vivere coniugio,
Quod scibant Parcae non longo tempore abisse,
  Si miles muros isset ad Iliacos:
Nam tum Helenae raptu primores Argivorum
  Coeperat ad sese Troia ciere viros,
Troia (nefas) commune sepulcrum Asiae Europaeque,
  Troia virum et virtutum omnium acerba cinis,
Quaene etiam nostro letum miserabile fratri
  Attulit. hei misero frater adempte mihi,
Hei misero fratri iucundum lumen ademptum,
  Tecum una tota est nostra sepulta domus,
Omnia tecum una perierunt gaudia nostra,
  Quae tuus in vita dulcis alebat amor.
Quem nunc tam longe non inter nota sepulcra
  Nec prope cognatos compositum cineres,
Sed Troia obscena, Troia infelice sepultum
  Detinet extremo terra aliena solo.

63, 23. in solea *D.* 25. Prothesileam *L.* laudomia *DL. sic etiam* 64, 1. 26. 26. Incepta *DL. correxit Turnebus.* 27. conciliasset *D.* 28. rānusia *D*, ranusia *L.* 29. eris *D.* 30. deficieret *D*, deficeret *L.*

64, 2. novum *D*, vovit *L. correxit Muretus.* 5. et obrupto *D solus.* 6. scribant *D. malim* scibat. 7. Similiter *pr L.* esset *D solus.* 11. finis *D.* 12. Quaene etiam *Nic. Heinsius:* Quae vetet id *DL.* 13. 14. ei *D.* 15. est *om D.* 18. Quae *DL.* 19. compositus cineris *L.* 20. sepulchrum *D.* 21. Detinat *D.*

Ad quam tum properans fertur undique pubes
Graeca penetralis deseruisse focos,
Ne Paris abducta gavisus libera moecha
Otia pacato degeret in thalamo.
Quo tibi tum casu, pulcherrima Laodamia,
Ereptum est vita dulcius atque anima
Coniugium: tanto te absorbens vertice amoris
Aestus in abruptum detulerat barathrum,
Quale ferunt Grai Pheneum prope Cylleneum

65

Siccare emulsa pingue palude solum
Quod quondam caesis montis fodisse medullis
Audit falsiparens Amphitryoniades,
Tempore quo certa Stymphalia monstra sagitta
Perculit imperio deterioris heri,
Pluribus ut caeli tereretur ianua divis,
Hebe nec longa virginitate foret.
Sed tuus altus amor barathro fuit altior illo.
Qui divum domitum ferre iugum docuit:
Nam neque tam carum confecto aetate parenti
Una caput seri nata nepotis alit,
Qui, cum divitiis vix tandem inventus avitis
Nomen testatas intulit in tabulas,
Impia derisi gentilis gaudia tollens
•Suscitat a cano volturium capiti:
Nec tantum niveo gavisa est ulla columbo
Compar, quae multo dicitur improbius
Oscula mordenti semper decerpere rostro,
Quamquam praecipue multivola est mulier.
Sed tu horum magnos vicisti sola furores,
Ut semel es flavo conciliata viro.

64, 22. simul *add Itali.* 23. penetrales desseruisse deos *D.* 24. Nec *L.* 25. placato *D.* 26. Quod *L.* 28. absolvens *D.* 29. aruptum *L. supra v.* 5. a^b^rupto. 30. Que *D.* peneum *L,* peneius *D. correxit Avantius.* cileneum *L,* celenem *D.*

65, 1. Siccari *DL. correxit Schraderus.* 3. Aldit *D solus,* Audet *L. correxit Palmerius.* 5. Pertulit *DL.* 6. terretur (u *supra* e) *L.* 9. divum *D:* tuum *L. fortasse* durum domitam. •10. nec *D et pr L.* causa (tam *supra*) *L.* 12. tum *D.* 15. Suscitata *L,* Suscitat et *D.* voltarium *D,* vultarium *L.* 17. improbrius *D.* 19. Quam quae *Vossius.* 20. tuorum *L,* horum (*omisso* tu) *D.* 21. es *Riccardianus:* est *D,* é *L.*

Aut nihil aut paulo cui tu concedere digna
Lux mea se nostrum contulit in gremium,
Quam circumcursans hinc illinc saepe Cupido
Fulgebat crocina candidus in tunica.
Quae tamen etsi uno non est contenta Catullo,
Rara verecundae furta feremus herae,
Ne nimium simus stultorum more molesti.
Saepe etiam Iuno, maxima caelicolum,
Coniugis in culpa flagrantem quotidiana,
Noscens omnivoli plurima furta Iovis.

66 At, quia nec divis homines componier aequum est,

2 Ingratum tremuli tolle parentis onus.
Nec tamen illa mihi dextra deducta paterna
Fragrantem Assyrio venit odore domum,
Sed furtiva dedit mira munuscula nocte,
Ipsius ex ipso dempta viri gremio.
Quare illud satis est, si nobis is datur unus,
Quem lapide illa diem candidiore notat.
Hoc tibi, quod potui, confectum carmine munus,
Pro multis, Alli, redditur officiis,
Ne vestrum scabra tangat rubigine nomen
Haec atque illa dies atque alia atque alia.
Huc addent divi quam plurima, quae Themis olim
Antiquis solita est munera ferre piis.
Sitis felices et tu simul et tua vita
Et domus ipsa, in qua lusimus, et domina,
Et qui principio nobis terram dedit aufert,
A quo sunt primo omnia nata bono,
Et longe ante omnes mihi quae me carior ipso est,
Lux mea, qua viva vivere dulce mihi est.

65, 22. paulum *Colocius.* tum *nescio quis ante Muretum.* 24. huc illuc *D.* 28. scimus *L.* 30. continet iram *Santenius,* concoquit iram *ego.*

66, 1. facta *L.* Atque nec *Laurentianus.* hominem *D.* componere *DL.* 2. *fortasse* tremulist illa. 3. deastra *DL.* 4. Flagrantem asyrio *L.* 7. is] id *Laurentianus et Parisinus.* unis *L.* 8. dies *DL.* notet *D.* 9. quo *Muretus.* 10. aliis *DL.* *correxit Scaliger.* Manli *Colocius et alii.* 11. Nec *L.* nostrum *D.* tangam *D.* 12. Nec *D.* 13. plura *D.* 15. Satis *L.* et tua] a tua *D.* 16. ipsa *om L.* 17. terram nobis *D solus.* 18. nota *D solus.* 19. qui *D.* ipse est *D.* 20. est *om D.* vivere mihi dulce est *L.*

Noli admirari, quare tibi femina nulla,
Rufe, velit tenerum supposuisse femur,
Non si illam rarae labefactes munere vestis
Aut perluciduli deliciis lapidis.
Laedit te quaedam mala fabula, qua tibi fertur
Valle sub alarum trux habitare caper.
Hunc metuunt omnes. neque mirum: nam mala valde est
Bestia, nec quicum bella puella cubet.
Quare aut crudelem nasorum interfice pestem,
Aut admirari desine cur fugiunt.

67 Nulli se dicit mulier mea nubere malle
Quam mihi, non si se Iuppiter ipse petat.
Dicit: sed mulier cupido quod dicit amanti,
In vento et rapida scribere oportet aqua.

Si quoi, Virro, bono sacrorum obstitit hircus,
Aut si quem merito tarda podagra secat,
Aemulus iste tuus, qui vestrum exercet amorem,
Mirifice est a te nactus utrunque malum.
Nam quotiens futuit, totiens ulciscitur ambos:
Illam affligit odore, ipse perit podagra.

Dicebas quondam solum te nosse Catullum,
Lesbia, nec prae me velle tenere Iovem.
Dilexi tum te non tantum ut vulgus amicam,
Sed pater ut gnatos diligit et generos.
Nunc te cognovi: quare etsi impensius uror,
Multo mi tamen es vilior et levior.

66, 21—30 *om D et Riccardianus*. 22. Ruffe *L*. 23. Nos illa mare *L*, *Parisinus*, *Laurentianus*. *correxit Avantius in Ald.* 1502. labefactos *Parisinus et Laurentianus*. 24. pro luciduli *iidem*. 28. nec cum qua *L*, *sed, quantum scio, solus*. nec cui cum *Laurentianus*.

67, 4. rabida *L*. 5. qua (o supra a) *L*, qua *D*, quo *Laurentianus*. viro *DL*. iure *Hauptius*. bono] homini *Guarinus*. sacer alarum *Itali*. obstit *D*. 6. quam *DL*. secat *D*: secum *L*. 8. Morfice *D*. Mirifico est fato *Godofredus Hermannus*. 9. futivit *D*. 11. Dicabis *D*. 13. tum *Laurentianus et margo L*: tunc *D*, num *L*. 14. natos *L*. et *L*: at *D*. 16. mi tamen es *Baptista Guarinus*: ita me nec —: *D*, ita me nec *L*.

Qui potis est? inquis. quod amantem iniuria talis
Cogit amare magis, sed bene velle minus.

Desine de quoquam quicquam bene velle mereri
Aut aliquem fieri posse putare pium.
Omnia sunt ingrata, nihil fecisse benigne:
Immo etiam taedet, si fit, obestque magis;
Ut mihi, quem nemo gravius nec acerbius urget,
Quam modo qui me unum atque unicum amicum habuit.

Gellius audierat patruum obiurgare solere,
Siquis delicias diceret aut faceret.
Hoc ne ipsi accideret, patrui perdepsuit ipsam
Uxorem et patruum reddidit Harpocratem.
Quod voluit fecit: nam, quamvis inrumet ipsum
Nunc patruum, verbum non faciet patruus.

68 Rufe mihi frustra ac nequicquam credite amico
(Frustra? immo magno cum pretio atque malo),
Siccine subrepsti mei atque intestina perurens
Ei misero eripuisti omnia nostra bona?
Eripuisti, heu heu nostrae crudele venenum
Vitae, heu heu nostrae pestis amicitiae.
Sed nunc id doleo, quod purae pura puellae
Savia conminxit spurca saliva tua.

67, 17. Quid *D*, Quis *Laurentianus*. niquis *pr L.* telis *D solus.* 18. *Donat. Andr.* 4, 3, 3. 19. quisquam *L.* 22. si fit obestque magis] *sic fere Avantius, nisi quod* taedet *bis posuit: mihi* si fit *in* stet, *quod libri habent, latere videbatur.* stetque (obestque *margo L*) magisque magis *DL.* 23. qm̄ *i. e.* quoniam *D*, quae *L.* 24. amicum habet *DL*, habuit amicum *Laurentianus.* 25. Lellius *L*, Lelius *D.* obiurgia *Laurentianus et Riccardianus*, abiurgia *D.* flere *DL.* 27. perdespuit *DL. correxit Scaliger.* 28. et *L:* at *D.*

68. 69. *Has duas paginas Scaligero duce hic posui, quas libri collocant post* 70. 68, 1. Ruffe *L.* 2. uno *Laurentianus.* 3. subrecti *DL*, subrepti *Parisinus et Laurentianus.* 4. Mi *Laurentianus*, Sic *D*, Si *L*, *ex quo feci* Ei. miser *D.* 5. Aripuisti *D.* 6. pectus *DL.* 7—10 *libri ponunt post tria quae sequuntur disticha: huc revocavit Scaliger.* 7. purae *L*: puer *D.* 8. conminxit *Scaliger:* coniunxit *DL.*

Verum id non impune feres: nam te omnia saecla
Noscent, et qui sis fama loquetur anus.

Gallus habet fratres, quorum est lepidissima coniunx
Alterius, lepidus filius alterius.
Gallus homo est bellus: nam dulces iungit amores,
Cum puerò ut bello bella puella cubet.
Gallus homo est stultus nec se videt esse maritum,
Qui patruus patrui monstret adulterium.

Lesbius est pulcher: quid ni? quem Lesbia malit
Quam te cum tota gente, Catulle, tua.
Sed tamen hic pulcher vendat cum gente Catullum,
Si tria natorum savia reppererit.

Quid dicam, Gelli, quare rosea ista labella
Hiberna fiant candidiora nive,
Mane domo cum exis et cum te octava quiete
E molli longo suscitat hora die?
Nescio quid certe est: an vere fama susurrat
Grandia te medii tenta vorare viri?
Sic certe est: clamant Victoris rupta miselli
Ilia, et emulso labra notata sero.

Nemone in tanto potuit populo esse, Iuventi,
Bellus homo, quem tu diligere inciperes,
Praeterquam iste tuus moribunda a sede Pisauri
Hospes inaurata pallidior statua,
Qui tibi nunc cordi est, quem tu praeponere nobis
Audes, et nescis quod facinus facias.

Quinti, si tibi vis oculos debere Catullum
Aut aliud siquid carius est oculis,

68, 9. Id verum non *DL.* 10. qui (quis *L*) sis (scis *D*) famulosque (famuloque *L*) tenus *DL.* 11. ni quem *margo L:* inquam *DL.* 12. Quō *D.* 14. notorum *Scaliger*, amatorum *Itali.* suavia *D.* 17. domum *D.* exisset cum *L.* 18. Te *D.* suscitet *D.* ora *DL.* 20. tanta *L.* 21. Sed *D.* 22. Ille te (de *Laurentianus*) mulso *DL.* 23. Nemo me *D.* viventi *L.* 24. incipies *D.* 25. a *om apud Vibium Sequestr. in v.* Pisaurus. 27. Quid *L.* num *D.* 28. quid *L.* 29. sit *D.* 30. siquis *D.*

69 Eripere ei noli, multo quod carius illi
Est oculis seu quid carius est oculis.

Lesbia mi praesente viro mala plurima dicit:
Hoc illi fatuo maxima laetitia est.
Mule, nihil sentis. si nostri oblita taceret,
Sana esset: nunc quod gannit et obloquitur,
Non solum meminit, sed, quae multo acrior est res,
Irata est, hoc est, uritur et loquitur.

Chommoda dicebat, si quando commoda vellet
Dicere, et insidias Arrius hinsidias,
Et tum mirifice sperabat se esse locutum,
Cum quantum poterat dixerat hinsidias.
Credo, sic mater, sic Liber avunculus eius,
Sic maternus avus dixerat atque avia,
Hoc misso in Syriam requierant omnibus aures:
Audibant eadem haec leniter et leviter,
Nec sibi postilla metuebant talia verba,
Cum subito affertur nuntius horribilis,
Ionios fluctus, postquam illuc Arrius isset,
Iam non Ionios esse, sed Hionios.

Odi et amo. quare id faciam, fortasse requiris.
Nescio, sed fieri sentio et excrucior.

Quintia formosa est multis, mihi candida, longa,
Recta est. haec ego sic singula confiteor,
Totum illud formosa nego: nam nulla venustas,
Nulla in tam magno est corpore mica salis.

69, 4. Hec *D*, *Laurentianus*, *Riccardianus*. 5. Mulle *DL*. 6. Samia *pr L*. quod nunc garrit *Laurentianus*. canit *L*. 8. Invita *D solus*. coquitur *Lipsius*. 9. Commoda *DL*. *v. Quinctilian. inst.* 1, 5, 20. *p.* 57. 10. arrius . . . insidias *D*, arrius insidias haec *L*, arrius insidias *Laurentianus*. Et, Cum] *hoc distichon in libris ponitur post v.* 16. Et cum *D*. insidias *DL*. 11. ei est *D*, eius est *L*. 13. Hic *pr L*. syria *DL*. requierant *Laurentianus:* requiebant *D*, requierunt *L*. 14. Audiebant *L*. hoc *Laurentianus*. 17. posquam *D*. artius *Laurentianus*, arctius *DL*. 18. sed ionios *DL*. 21. est formosa est *D*. 24. *Quintilianus* 6, 3, 18. corpore est *L*.

Lesbia formosa est, quae cum pulcherrima tota est,
  Tum omnibus una omnes surripuit Veneres.

Nulla potest mulier tantum se dicere amatam
  Vere, quantum a me Lesbia amata mea es.
Nulla fides nullo fuit unquam foedere tanta,
  Quanta in amore tuo ex parte reperta mea est.
70 Nunc est mens diducta tua, mea Lesbia, culpa,
  Atque ita se officio perdidit ipsa suo,
Ut iam nec bene velle queat tibi, si optima fias,
  Nec desistere amare, omnia si facias.

Siqua recordanti benefacta priora voluptas
  Est homini, cum se cogitat esse pium,
Nec sanctam violasse fidem, nec foedere in ullo
  Divum ad fallendos numine abusum homines,
Multa parata manent in longa aetate, Catulle,
  Ex hoc ingrato gaudia amore tibi.
Nam quaecunque homines bene cuiquam aut dicere possunt
  Aut facere, haec a te dictaque factaque sunt,
Omnia quae ingratae perierunt credita menti.
  Quare iam te cur amplius excrucies?
Quin tu animo affirmas itaque istinc teque reducis,
  Et deis invitis desinis esse miser?
Difficile est longum subito deponere amorem.
  Difficile est, verum hoc qua lubet efficias:
Una salus haec est, hoc est tibi pervincendum:
  Hoc facias, sive id non pote sive pote.
O dii, si vestrum est misereri, aut si quibus unquam
  Extremam iam ipsa morte tulistis opem,

69, 26. subripuit *D*, arripuit *L*. 28. a me *om D*. est *DL*. *correxit Scaliger*. 29. ullo *L*. tanto *L*.

70, 1. Nunc *Cuiacianus vel errore felici vel de coniectura Itali:* Huc *DL*. deducta *DL: quod correxi*. me *D*. 2. prodidit *D*. 3. velleque tot tibi *DL*, queam *Itali*. 6. hominum *D*. 7. foedere nullo *DL*. 8. adusum *D*. 9. manenti in *L*. 11. ut *L*. 13. Omniaque *DL*. 14. cur te iam *L*. 15. Qui *DL*. itaque *Scaliger*: teque *D*, atque *L*. instinctoque *Laurentianus*, instintuque *D*, instincto *L*. *correxit Heinsius*. 16. Vt *L*. des *DL*. invito desinas *D*. 18. qualibet *Riccardianus*, quam lubet *L*, qualibus *D*. efficies *D*. 19. hoc est hoc et tibi *D*. 20. facies *L*. 22. Extrema *Laurentianus*. ipsam *idem*.

Me miserum aspicite (et, si vitam puriter egi,
Eripite hanc pestem perniciemque mihi),
Hei mihi surrepens imos ut torpor in artus
Expulit ex omni pectore laetitias.
Non iam illud quaero, contra ut me diligat illa,
Aut, quod non potis est, esse pudica velit:
Ipse valere opto et tetrum hunc deponere morbum.
O dii, reddite mi hoc pro pietate mea.

71 Quid facit is, Gelli, qui cum matre atque sorore
Prurit et abiectis pervigilat tunicis?
Quid facit is, patruum qui non sinit esse maritum?
Ecqui scis quantum suscipiat sceleris?
Suscipit, o Gelli, quantum non ultima Tethys
Nec genitor Nympharum abluit Oceanus:
Nam nihil est quicquam sceleris, quo prodeat ultra,
Non si demisso se ipse voret capite.

Gellius est tenuis: quid ni? cui tam bona mater
Tamque valens vivat tamque venusta soror
Tamque bonus patruus tamque omnia plena puellis
Cognatis, quare is desinat esse macer?
Qui ut nihil attingat, nisi quod fas tangere non est,
Quantumvis quare sit macer invenies.

Nascatur Magus ex Gelli matrisque nefando
Coniugio et discat Persicum aruspicium:
Nam Magus ex matre et gnato gignatur oportet,
Si vera est Persarum impia relligio,
Gnatus ut accepto veneretur carmine divos
Omentum in flamma pingue liquefaciens.

70, 23. pueriter *L.* 25. Seu *DL.* ut *D:* in *L.* corpore in *DL.* 26. delitias *D.* 27. me ut me *Laurentianus.* 29. et iterum *pr L.* 30. proprietate *L.*

71, 1. 3. facis is *D.* 2. Proruit *pr L.* 4. Et qui *D*, Ecquid *Laurentianus*, Et quid *L.* quamtum *D*, tantum *L.* 5. quamtum *D.* 7. quod *D.* 8. se ipso *D.* 9. Bellius *D.* 10. iuvat *D.* 12. mater *D.* 14. sit *Laurentianus:* sis *D*, fit *L.* 15. magnus *L.* 17. magnus *L.* 19. ut *L:* ait *D.* voveretur *D.* 20. Omne tum *pr L.* flamam *L.*

Non ideo, Gelli, sperabam te mihi fidum
In misero hoc nostro, hoc perdito amore fore,
Quod te cognossem bene constantemve putarem
Aut posse a turpi mentem inhibere probro,
Sed neque quod matrem nec germanam esse videbam
Hanc tibi, cuius me magnus edebat amor.
Et quamvis tecum multo coniungerer usu,
Non satis id causae credideram esse tibi.
Tu satis id duxti: tantum tibi gaudium in omni
Culpa est, in quacunque est aliquid sceleris.

72 Lesbia mi dicit semper male nec tacet unquam
2 De me: Lesbia me dispeream nisi amat.
Quo signo? quia sunt totidem mea: deprecor illam
Assidue, verum dispeream nisi amo.

3 Nil nimium studeo, Caesar, tibi velle placere,
Nec scire utrum sis albus an ater homo.

5 Mentula moechatur. moechatur mentula: certe.
Hoc est, quod dicunt, ipsa olera olla legit.

Zmyrna mei Cinnae nonam post denique messem
Quam coepta est nonamque edita post hiemem,
Millia cum interea quingenta Hortensius uno

Zmyrna cavas Satrachi penitus mittetur ad undas,

71, 22. *prius* hoc *om Laurentianus.* 23. constantērve *L*, constanterque *D.* 24. Haud *D.* a *D:* aut *L.* mente *L.* probo *D.* 26. Nam *pr L.* 27. coniugerer *D.* 29. satis induxti *DL.* 30. Culpa et in *D.*

72, 2. despeream *D*, dispereat *Gellius Schoppii* 6, 16. Quo, assidue] *hos versus om D, Laurentianus, Riccardianus, pr L et multi alii: addidere Itali ex Gellio.* sunt *L, Parisinus*: sin *Gellius Schoppii.* mea *Parisinus, Commelinianus et Mediolanensis* 24, *in quo hoc distichon post v.* 22 *ponitur:* ea *L et Gellius Schoppii.* vero *L.* 4. Nec si ore *L*, Ne nisi orem *D.* si *L.* salvus an alter *DL. v. Quinctilian. inst.* 11, 1, 38. *p.* 969. 6. ollera olla *D.* 7, 11. Zinyrna *D*, Zmirna *L. v. Philargyr. ad Virgil.* ecl. 9, 35 *et comment. Horatii Cruq. p.* 635. cine *D.* 8. cepta novamque *D.* 10. *interstitium in D, non in L.* 11. canas *DL.*

Zmyrnam cana diu saecula pervoluent.
At Volusi annales Paduam morientur ad ipsam
Et laxas scombris saepe dabunt tunicas.

Parva mei mihi sint cordi monumenta . . . . :
At populus tumido gaudeat Antimacho.

Si quicquam mutis gratum acceptumve sepulcris
Accidere a nostro, Calve, dolore potest,
Quo desiderio veteres renovamus amores
Atque olim missas flemus amicitias,
Certe non tanto mors immatura dolori est
Quintiliae, quantum gaudet amore tuo.

Non (ita me dii ament) quicquam referre putavi,
Utrumne os an culum olfacerem Aemilio.
Nihilo mundius hoc, nihiloque inmundior ille,
Verum etiam culus mundior et melior:
Nam sine dentibus est. hic dentis sesquipedalis,
Gingivas vero ploxemi habet veteris,
Praeterea rictum qualem defessus in aestu
Meientis mulae cunnus habere solet.

73 Hic futuit multas et se facit esse venustum,
Et non pistrino traditur atque asino?
Quem siqua attingit, non illam posse putemus
Aegroti culum lingere carnificis?

72, 12. Zmirnam cana *L*, Zinyrna incana *D*. pervoluit *DL*. 13. amnales *D*. 15. laboris *D*. sodalis *Avantius in Ald.* 1502. 16. enthimaco *L*, enthimare *D*. 17. Di *D*. et gratum *L*. 18. Accipere *D*. calle *D*. 20. Orco mersas *Hauptius*. 21. dolore est *L*, dolor est *Laurentianus*. 22. quanto *D*. 23. quicquid *L*. 24. Utrum os *DL*. 25. Nihil *margo L*. mundior *D*, immundior *margo L*. nihiloque *margo L:* nihilo *D*, nobisque *L*. immundius *L*. illo *D*, *ex quo feci* ille: illud *L*. 27. hos *post* dentis *add D*, os *Riccardianus*. sexquipedalis *D*, seseque dedalis *L*. 28. ploxemi *vel* ploxeni *apud Quinctilian. inst.* 1, 5, 8. *p.* 53, ploxini *in fragm. Festi p.* 40 *et hoc apud Festum Paulus legit*, ploxonio *L*, *interstitium in D*. 29. defessus *L:* merentis *D*, meientis *Riccardianus*. diffissus *Statius*. aestum *DL*. 30. Defessus *D*.

73, 1. Nec *D*. se fecit *L*. 2. petrino *D*.

In te, si in quenquam, dici pote, putide Victi,
Id quod verbosis dicitur et fatuis.
Ista cum lingua, si usus veniat tibi, possis
Culos et crepidas lingere carpatinas.
Si nos omnino vis omnes perdere, Victi,
Hiscas: omnino quod cupis efficies.

Surripui tibi, dum ludis, mellite Iuventi,
Suaviolum dulci dulcius ambrosia.
Verum id non impune tuli: namque amplius horam
Suffixum in summa me memini esse cruce,
Dum tibi me purgo nec possum fletibus ullis
Tantillum vestrae demere saevitiae.
Nam simul id factum est, multis diluta labella
Abstersti guttis omnibus articulis,
Ne quicquam nostro contractum ex ore maneret,
Tanquam conmictae spurca saliva lupae.
Praeterea infesto miserum me tradere Amori
Non cessasti omnique excruciare modo,
Ut mi ex ambrosia mutatum iam foret illud
Saviolum tristi tristius helleboro.
Quam quoniam poenam misero proponis amori,
Nunquam iam posthac basia surripiam.

Caelius Aufilenum et Quintius Aufilenam
Flos Veronensum depereunt iuvenum,
Hic fratrem, ille sororem. hoc est, quod dicitur, illud
Fraternum vere dulce sodalitium.

73, 5. in quenquam *margo L:* inquam quam *L*, inquam quod *D.* potest *D.* 6—9 *om D, sed, quod scio, solus.* 6. In *Riccardianus.* 7. unus *pr L.* venia *Riccardianus.* 8. carpathias *idem.* 10. Discas *DL. correxit Vossius.* 11. Surripuit *L.* 12. ambrosio *L.* 14. me *om D.* 18. Abstersi guttis *D*, Guttis abstersi *L.* 19. Nec *L.* vestro *D.* 20. commictae *Vossius:* committe *Laurentianus*, coniucte *D*, coniunctae *L.* 22. Nunc *D.* 23. mihi *DL.* ambrosio *L.* 24. Suaviolum *D.* eleboro *DL.* 25. praeponis *DL.* 26. iam *om D.* 27. Melius aufelium et quintus auflenam *D.* 28. Veronensium *L*, treronensium *pr L.* depereant *D*, depereret *L*, depererant *Laurentianus.* 29. sorores *L.* est quod *om D.*

74 Cui faveam potius? Caeli, tibi: nam tua nobis
Perfecta exigitur unica amicitia,
Cum vesana meas torreret flamma medullas.
Sis felix, Caeli, sis in amore potens.

Multas per gentes et multa per aequora vectus
Advenio has miseras, frater, ad inferias,
Ut te postremo donarem munere mortis
Et mutam nequicquam alloquerer cinerem,
Quandoquidem fortuna mihi te te abstulit ipsum,
Heu miser indigne frater adempte mihi.
Nunc tamen interea, prisco quae more parentum
Tradita sunt tristis munera ad inferias,
Accipe fraterno multum manantia fletu,
Atque in perpetuum, frater, ave atque vale.

Si quicquam tacito commissum est fido ab amico,
Cuius sit penitus nota fides animi,
Meque esse invenies illorum iure sacratum,
Corneli, et factum me esse puta Harpocratem.

Aut sodes mihi redde decem sestertia, Silo,
Deinde esto quamvis saevus et indomitus:
Aut, si te nummi delectant, desine quaeso
Leno esse atque idem saevus et indomitus.

Credis me potuisse meae maledicere vitae,
Ambobus mihi quae carior est oculis?
Non potui, nec, si possem, tam perdite amarem.
Sed tu cum Tappone omnia monstra facis.

74, 1. cele *D*. 2. est igitur est *L*. Perspecta exigit hoc *Colocius*, *Minturnus et Perreius*, Per facta exhibita est *ego*. 3. vexana *D*, vessana *L*. 4. in *L:* mihi *D*. 8. mutum *D*. 9. Quando quid *D*. 11. Nec *D*. interea hoc *L*. priscoque *L*, prisco de *D*. 12. tristi *L*, *interstitium in D*. munere *L*. 13. multa mea munera fletu *D*. 19. decem *om D*. sextertia *D*. 20. est ó *L*, es o *D*. 21. mīmi *DL*, numi *Laurentianus*. 23. Credis mi *D*. maladicere *D*. 24. mihi *L:* nobis *D*. 25. amare *L*. 26. cum tappone *L:* cum cappone *Laurentianus*, cuncta potes *D*.

Mentula conatur Pipleum scandere montem:
  Musae furcillis praecipitem eiiciunt.

Cum puero bello praeconem qui videt esse,
  Quid credat, nisi se vendere discupere?

75 Si quicquam cupido optantique obtigit unquam
  Insperanti, hoc est gratum animo proprie.
Quare hoc est gratum nobis quoque carius auro,
  Quod te restituis, Lesbia, mi cupido.
Restituis cupido atque insperanti ipsa refers te
  Nobis. o lucem candidiore nota!
Quis me uno vivit felicior, aut magis . . . .
  Optandus vita dicere quis poterit?

Si Comini arbitrio populari cana senectus
  Spurcata impuris moribus intereat,
Non equidem dubito quin primum inimica bonorum
  Lingua execta avido sit data vulturio,
Effossos oculos voret atro gutture corvus,
  Intestina canes, cetera membra lupi.

Iucundum, mea vita, mihi proponis amorem
  Hunc nostrum inter nos perpetuumque fore.
Dii magni, facite ut vere promittere possit,
  Atque id sincere dicat et ex animo,
Ut liceat nobis tota perducere vita
  Aeternum hoc sanctae foedus amicitiae.

74, 27. Centula *D.* pipleium *Laurentianus.* scindere *L.* 28. furcillis *Laurentianus:* forcillis *L*, fortillis *D.* 29. bello *Itali:* obelio *D*, obellio *L.* esse *margo L:* ipse *DL.* 30. Qui *D.*

75, 1. quicquid *L.* ottigit *D.* 2. animi *D.* 3. est *om L.* nobisque est *Hauptius.* 6. luce *DL.* 7. Quis me vivit uno
hac
uno felicior *D.* me est *L*, hac est *Parisinus*, me est *Laurentianus. fortasse* hac res Optandas. 9. Sic homini *DL.* arbitrio populari *Riccardianus:* populari *om D spatio relicto post* arbitrio, populari arbitrio *L.* tua *ante* cana *DL*, *quod Itali delendum esse viderunt.* 12. excepta *D*, exerta *L.* 15. Iocundum *D.* amore *pr L.* 16. Nunc *D.* 19. producere *codices Statii.* 20. Aternum *D*, Alternum *Laurentianus.*

Aufilena, bonae semper laudantur amicae:
Accipiunt pretium, quae facere instituunt.
Tu, quod promisti, mihi quod mentita, inimica es,
Quod nec das nec fers, saepe facis facinus.
Aut facere ingenuae est, aut non promisse pudicae,
Aufilena, fuit: sed data corripere
Fraudando   plus quam meretricis avarae,
Quae sese toto corpore prostituit.

Aufilena, viro contentas vivere solo,
Nuptarum laus e laudibus eximiis:
76 Sed cuivis quamvis potius succumbere par est,
Quam matrem fratres   ex patruo.

Multus homo est Naso nec tecum multus homo sed
Descendit: Naso, multus es et pathicus.

Consule Pompeio primum duo, Cinna, solebant
Mecilia: facto consule nunc iterum
Manserunt duo, sed creverunt milia in unum
Singulum. fecundum semen adulterio.

Firmanus saltu non falso Mentula dives
Fertur, qui tot res in se habet egregias,
Aucupium, omne genus piscis, prata, arva ferasque.
Nequicquam: fructus sumptibus exuperat.
Quare concedo sit dives, dum omnia desint.
Saltum laudemus, dum modo ipse egeat.

75, 22. quod *margo L.* 23. promisisti *DL.* 24. et fers *Itali.* 25. promissa *DL.* 27. efficit *add L,* effecit *Parisinus,* effici *Riccardianus.* 28. tota *L.* praestituit *D.* 29. Aufilenam *L,* Suphilomena *D.* contentas *Scaliger:* contentam *DL.* 30. e *Scaliger:* est *DL.*

76, 1. Sed cuius *DL.* pars est *L.* 2. *nullum interstitium in L,* efficere *Itali.* 3. nec *D:* neque *L.* sed *D:* que *L.* 6. *fortasse* Maeciliam. 8. Singula *Itali.* 9. saltu *Avantius in Ald.* 1502: salius *DL.* mensula *D.* 11. Aucupiam *L,* Aucipiam *Laurentianus.* 12. Nec quicquam sumptus fructibus *D.* 14. Saltem *DL.* *fortasse* dum domo ipse.

6

Mentula, habes instar triginta iugera prati,
  Quadraginta arvi: cetera sunt maria.
Cur non divitiis Croesum superare potis sit,
  Uno qui in saltu totmoda possideat,
Prata, arva, ingentes silvas saltusque paludesque
  Usque ad Hyperboreos et mare ad Oceanum?
Omnia magna haec sunt, tamen ipse es maximus ultro,
  Non homo, sed vero mentula magna minax.

Saepe tibi studioso animo venante requirens
  Carmina uti possem mittere Battiadae,
Qui te lenirem nobis, neu conarere
  Telis infestum mittere in usque caput,
Hunc video mihi nunc frustra sumptum esse laborem,
  Gelli, nec nostras hic valuisse preces.
Contra nos tela ista tua evitamus amictu:
  At fixus nostris tu dabi supplicium.

76, 15. habet *DL*, *quod correxi.* inster *D.* 17. crhesum *D.* potuisset *L.* 19. saltusque paludesque *Laurentianus*: saltus paludesque *L*, altasque paludes *D.* 21. es *Italus in codice impresso Vaticano:* et *D*, si *L.* ultor *DL.* 23. animo *om D.* requirens *Avantius:* requires *DL.* 24. buttriadae *D*, batriadae *L.* 26. infesta *L.* mitteremusque *DL.* 27. Hunc ego video *D.* nunc mihi *L.* 28. hinc *L.* preceps *D.* 29. evitabimus *L.* amicta *DL.* 30. Affixus *L.* dabis *DL.* 1423 di 20. Novembr. *Parisinus.* Explicit liber Catulli Veronensis. Laus Deo omnipotenti. Gherardus Cerasius de Florentia scripsit pro Ioanne Cosme de Medicis. Amen. *Laurentianus.* Finis MCCCCLXIII *D.* Finit Liber Catulli poetae *L.*

FRAGMENTA.

1.

At non effugies meos iambos.
Commentator Horat. Cruq. carm. 1, 16, 24. *conf. p.* 21, 11.

2.

Hunc lucum tibi dedico consecroque, Priape.
Qua domus tua Lampsaci est quaque Priape.
Nam te praecipue in suis urbibus colit ora
Hellespontia ceteris ostriosior oris.
Terentianus Maurus v. 2755. *Atilius Fortun. p.* 2675 *seq.* 2697. *Marius Victorinus p.* 2567. 2598 *seqq. Censorinus fr. de metr. p.* 2727, *p.* 97 *Iahn.*

3.

de meo ligurrire libido est.
Catulus Priopo (Priapeo): *Nonius* 2, 507 *p.* 134.

4.

[Animula miserula properiter abiit.]
Nonius 11, 63 *p.* 517. *Sereno ascribit Diomedes p.* 513.

5.

[Lucida qua splendent summi carchesia mali.]
Nonius 15, 28 *p.* 546. Cinna, Lucida confulgent alti carchesia mali: *Isidorus orig.* 19, 2.

6.

[Falleret indeprensus et irremeabilis error.]
Est autem versus Catulli. *Servius ad Vergil. Aen.* 5, 591. *conf. p.* 46, 2,

7.

Cann*ab*ia *exc* . . . . . . carbasus *Eu*ros
Umbrosa c . . . . an . . .

Carbasus et masculino et feminino genere dictus est. *Cat*ullus: *Interpr. Vergil. Veron. ad Aen.* 8, 34.

8.

Quo te carmine dicam, Rhaetica? Hanc uvam Cato praecipue laudat in libris quos scripsit ad filium: contra Catullus eam vituperat et dicit nulli rei aptam esse, miraturque cur eam laudaverit Cato. *Servius ad georg.* 2, 95.

9.

Hinc Theocriti apud Graecos, Catulli apud nos proximeque Vergilii incantamentorum amatoria imitatio. *Plinius hist. nat.* 28, 2, *s.* 4.

10.

Hinc etiam Catullus cávere dixit. *Servius ad Aen.* 4, 409. *conf. p.* 26, 1. 2. 34, 5.

11.

Notandum sane etiam de iride arcum genere masculino dicere Vergilium: Catullus et alii genere feminino ponunt. *Servius ad Aen.* 5, 610.

12.

Catullus hoc turben dicit, ut hoc carmen. *Servius ad Aen.* 7, 378. *conf.* 45, 24.

C. LICINII CALVI
CARMINUM FRAGMENTA.

1.

Durum rus fugis et laboriosum.
in poematis: *Gellius* 9, 12. Gallus poematis: *Nonius* 2, 491 *p.* 133.

2.

Et talis Curius pereruditus.
hendecasyllabus: *Asconius ad Cicer. orat. in toga candida.*

3.

vaga candido Nympha quod secet ungui.
in poemate: *Charisius* 1, *p.* 120. Lilium *addit Broukhusius.*

4.

cum iam fulva cinis fuero.
in carminibus: *Charisius* 1, *p.* 78 *et Nonius* 3, 51 *p.* 198, *ubi legitur* fuerit.

5.

Forsitan hoc etiam gaudeat ipsa cinis.
in carminibus: *Charisius* 1, *p.* 78.

6.

Magnus, quem metuunt omnes, digito caput uno
Scalpit. quid credas hunc sibi velle? virum.
carmen: *Seneca controv.* 5, 30 *et* 3, 19. *schol. Lucani* 7, 726. *qui Martiali tribuit et habet* homines (omnes *Pithoeus edidit) et* quid dicas.

7.

Bithynia quicquid
Et paedicator Caesaris umquam habuit.
Suetonius in Caesare 49.

8.

C. Calvo (Caesar) post famosa epigrammata de reconciliatione per amicos agenti ultro ac prior scripsit. *Suetonius in Caesare* 73.

9.

Eumque (Tigellium) addictum iam tum puto esse Calvi Licinii Hipponacteo praeconio. *Cicero epist.* 7, 24.

10.

Hesperium ante iubar quatiens.
in epithalamio: *Priscianus* 5, *p.* 658.

11.

Cum gravis ingenti connivere pupula somno.
Priscianus 9, *p.* 866. urgenti *N. Heinsius.*

12.

partus gravido portabat in alvo.
Charisius 1, *p.* 61. *sed pro Calvi nomine codex habet* alvus.

13.

Pollentemque deum Venerem.
Macrobius Saturn. 3, 8. *Servius ad Aen.* 2, 632.

14.

Et leges sanctas docuit et cara iugavit
Corpora conubiis et magnas condidit urbes.
alii dicunt favere nuptiis Cererem, quod prima nupserit Iovi et condendis urbibus praesit, ut Calvus docet: *Servius ad Aen.* 4, 58.

15.

hunc tanto munere digna.
Servius ad Aen. 11, 169.

16.

Ah virgo infelix, herbis pasceris amaris.
in Io: *Servius ad ecl.* 6, 47.

17.

Sol quoque perpetuos meminit requiescere cursus.
in Io: *Servius ad ecl.* 8, 4.

18.

Frigida iam celeri peragrata Borysthenis ora.
in Io: *Probus gramm. inst.* 1, *p.* 1394.

19.

Mens mea dira sibi praedicens omnia vecors.
in Io: *Probus gramm. inst.* 1, *p.* 1405.

20.

lingua vino
Temptantur et pedes.
hos versus de Calvo poeta transtulit: ait enim ille 'lingua — pedes:' *scholia Bernensia ad Verg. georg.* 2, 94.

21.

Dicunt Iovem commutasse, cum bonus et malus non discernerentur, terra omnia liberius ferente, quod Calvus canit: *Iunilius ad Verg. georg.* 1, 125.